

HORÁ CZ ÓDÁI.

FORDITOTTA

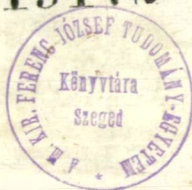
VIRÁG BENEDEK.

Mar. Kis

PEST,
KIADJA LAMPEL RÓBERT.
1862.

13
19172

ELŐSZÓ.

Midőn korszükségnek tartám, Horác ódáit magyar fordításban kiadni, azonnal Virág Benedek fordítására gondoltam, melynél jobbat alig tudna valaki létesíteni. Azért Virágnak Horátiusát adom a tisztelt közönség kezébe az 1824-ik évben megjelent kiadás szerint. Kötelességemnek tartám azonban szakavatott kéz által Virágnak akkori helyesírását a jelenleg divatóhoz idomíttatni; mit senki sem fog a nagy férfiú ellen elkövetett bűnnek tekinteni. Sőt az ügy érdeke azt is fogja kimenteni, hogy egy-két helyen, a versszabályok szigorú megtartása végett, csekély változtatás vagy kihagyás történt, mely mindenütt *) alatt van igazolva.

A kiadó.

ELSŐ KÖNYV.

I.

Mecénásnak.

Horátius magát és lantját kedves pártfogójának ajánlja.

Fényes származatu, régi királyi vér,
Mecénás, különös gyámolom, édesem!

Soknak kedves öröm port az Olympia
Síkján szedni hevest futva kocsin, s kitett
Jelhez gyors kereket meg nem akasztani.
Hogy pálmája legyen, mely az egek felé,
A föld istenihez, nyerteseit viszi.

Ez boldog mikor a római nép neki
Fő helyt társai közt adni iparkodik ;
Az, bőségnek örül, melyet az Afrika
Gazdag földeiről csüreiben letett.

Van más, a ki reá őseitől maradt
Földön szánt, vet, arat, s kit, noha Attalis
Kincsét néki ajáld, hasztalan ingerelsz,
Hogy, hagyván mezeit, cyprusi szálakon
Járjon tengereket, mint remegő hajós.

Fél kalmár, mikoron küszködik est szele

Tenger habjaival, s áldja mezők paraszt
Csendét : még is elő kél kicsinált hajón ;
Nem tud túrni szegény és sanyar életet.

Van kit Massicum ó nedve kecsegtet el ;
S dőzsöl kénye szerént csaknem egész napon :
Most sűrű levelű gallyak alatt hever,
Most szent ér fejénél csendesen aldogál.

Soknál kellemetes tábori sípolás,
S harsány kürt, s az anyák átka, gonosz hadak.

Ambátor fiatal nője, feledkezik
Arról fürge vadász s hűs ligeten marad,
Ha vagy hív ebe őz nyomdokiban csaholt,
Vagy hálóba tiport marsusi vad südő.

Repkény, nem buta fők bére, von engemet
Fő fő istenekig : hűs liget, és szökő
Nymphák és Satyrok megkülönböztének
Al néptől, ha nekem sípokat engedend
Euterpe, ha kegyes szűz Polyhymnia
Tőlem nem tagad el leszbusi hangokat.
Ha nékem helyet adsz római lantosok
Közt, a csillagokig büszke fejem felér.

II.

Augustushoz.

Már elég hóval s iszonyu jegekkel
Vert atyánk, szentelt helyeinkre csapván
Lángoló kézzel remegésbe hozták

Menykövi Rómát.

Nemzetek féltek, ne kerülne vissza
Olly idő, melyről panaszolkodott volt
Pyrrha, hogy Proteus felüzé hegyekre
Vizi gulyáját.

A magas szilfák tetein, galambok
Megszokott székén, halak is lebegtek,
A dagadt tenger közepébe félénk
Dámvadak usztak.

Láttuk, Etrusról mi erővel indult
Sárga Tibrisnek vize, Vesta pompás
Templomit s fő épületit királynak
Földre teríteni;

Mert, midőn bosszút siet állni kedves
Iliájának panaszára, balra
Tér s kiönt, a mit maga Jupiter sem
Tarta helyesnek.

Hogy vasát kapván köszörülte Róma,
Melylyel a persák feje hullna méltán,
Csak kevés ifju, az atyák bünéért,
Hallani fogja.

Mellyik Istennek könyörögjön a nép,
Hogy hazánk dőlő falain segítsen?
Millyetén szókkal szüzeink mehetnek
Vesta füléhez?

Kit, hogy a vétket letörölje, küld el
Jupiter? Kérünk, valahára fényes
Válladat földvén köd alatt Apollo
Jer, vagy akár te

Víg mosolygású Venus, a ki mellett
Tréfa jár s szárnyas szerelem, vagy inkább
Elhagyott néped s unokáid édes

Atyja, te nézz ránk.

Ah! ezen játék neked is soká tart,
Kit gyönyörködtet sisak és kiáltás,
S a gyalog Marsus feszes arcza küzdő

Társa szemére.

Vagy te Májának fia most közöttünk

Jársz-e, változván fiatal személyre,

És akarsz Caesar megölői ellen

Bosszura kelni.

Vissza későn térj az egekbe, kérünk ;

Rómulus népét, noha vétkeinket

Gyűlölöd, lássad vigan : el ne szárnyalj

Tőle sokáig.

Itt örülj fényes diadalmaidnak,

Atyja légy itt és fejedelme népnek :

S a kevély Médus csavarogni, Caesar,

Nem fog előtted.

III.

Virgiliusnak.

A Cyprus sziget asszonya,

A szép fényes iker, Helena bátyjai,

A zúgó szelek atyja s jó

Japyx, mert egyebek zárva maradjanak,

Kedvezzen teneked hajó,

Mellyen Virgilius, más fele buskodó

Lelkemnek vagyon; oh vigyed,

S épségben tegyed őt Attika szélire!

Annak melle körül aczél

S érez volt, a ki csalárd mélyre bocsátani

Kezdet gyenge fatalpakat,

Nem rettegte kemény Africus és zajos

Észak közt kiütő hadat,

S búsító Hyadest és dühödő Notust,

Mely országot az Adrián;

Vagy hullámot emel, vagy, ha akarja, nyom.

Félt az halni? ki tengeren

Úszó annyi csudás állatokat feszes

Szemmel nézhete, s háborút,

S hires Ceraunon kész veszedelmeket?

A bölcs Isten az Oceánt

Földtől hasztalanul vágta el; a gonosz

Bátorság neki megy s azon,

A mit tennie nem kellene, áthajóz.

Kész mindenre az emberi

Nemzet, s a mi kivált tiltva van, arra tör.

Jápetnek fia, a merész,

A népekre tüzet mint gonosz or hozott.

Ezt égből lecselé, s ihon!

Szárazság, köhögés, ritka hideglelés

A földet belepé s nyomá;

És ottan sietett jőni felénk s reánk

A hajdan mulató halál.

Próbát tett levegőn Daedalus, és röpi

Embernek nem adott uton:

Munkás Herkules a poklokat áttöré.

Mink gyarlók, mibe nem kapunk!
Ég ellen kikelünk balgatagúl, s lator
Vétkünkért Jupiter kezét
Készen tartja s harag-menykövit ellenünk.

IV.

+ **Sextius**hoz.

A rút télt s hideget gyönyörű tavasz és Zephyr
feloldta,
S tengerre szárazról hajók tolatnak.
Aklának nem örül már a barom, a paraszt tüzének;
Rét sem fejezlik már az ősz derektól.
Jár Venus és járnak víg társai hold világa keltén,
Kegy-szűzek és Nymphák, öröm leányi,
A földet friss lábakkal verik, a midőn hevében
Vulkán serény Cyklopszi közt kovácsol.
Kent hajadat vagy zöld myrtus, vagy az új virág
kerítse,
Az, melyet a lány föld ma szült magából.
Most kell áldozatot Faunusnak is adni zöld be-
rekben,
Akár gidát kíván, akár juhocskát.
Im a sárga halál bátran bemegy a szegény pa-
raszthoz,
S királyhoz, ó dús Sextius! Nem enged
E kicsiny életnek siető kora nagy reményre várni,
Majd elnyom éj el, s a mesés setétség,

S bezár Plútónak szűk udvara, a hová ha mentél,
Sem koczka nem fog tenni bor-királylyá,
Sem bámulóvá Lycidás szeme, melyre most sok ifjú
Felgerjed, és majd szüzeink hevülnek.

V.

Pyrrhára.

Mely karcsú nevedék van veled, és heven,
Téged rózsá-vizes karjaival, kerít,
A fris boltnak alatta?

Szebb, szebb rendbe kiért szeded
Azt a sárga haját? Pyrrha! jaj ő neki!
Hányszor sír hiteden, hányszor az istenek
Ellen! Tengere vészén,

Melyhez nem vala szokva még,
Fog bámulni; ki most téged arany gyanánt
Bír, bizván, hogy övé vagy, s örökön leszesz; *)
Majd elváltozik a szél.

A kit hirtelen elragad
Szépséged, nyomorult az. Vizenyős ruhám,
Melly a szent falon áll függve, hieszteli
Nyilván, hogy velem immár
Jót tett a vizek Istene.

*) Virágnál:

Bír, bizván, te csak övé vagy, s örökön leszesz.

De így nem jön ki a vers; mert egy szótaggal több
fordul elő benne.

VI.

Agrippához.

Elzeng majd Varius, Moconi hattyuként,
Téged verseiben győzni tudó vitéz,
S ő, a mit sereged szárazon és vizen
Véghez vitt, kihíreszteli.

Én, Agrippa, sem ezt, sem Pelides dühét,
S Ulysses menetét tétova, sem Pelops
Házának esetit, mint kicsiny a nagyot,
Megkísérteni nem merem.

A szégyen s maga a Musa, ki harczokat
Nem tud zengni, megint s tilt, magas érdemit
Caesárnak, s nevedet megkicsinyíteni
Lantommal, kis erőm miatt.

A gyémánt ümögű Marst ki dicsérheti
Méltán? vagy Meriont trójai por között
Barnúltat? s Tydidest, a kinek őre volt
Pallás Istenek ellen is?

Én csak víg lakozást, s a haragos szüzek
Harczát, melyre metélt körmöket ifjaink
Ellen visznek, üres légyek, akár meleg,
Szoktam játszani lantomon

VII.

Munatius Plankushoz.

Hirdessék mások szép Rhódust vagy Mytilénét

S a két tenger ölelte Korinthust,

És Ephezust s Thébát Bacchusról, Delphit Apollról

Hírest, s a thessali Tempét :

Vannak kiknek amaz szűz Pallás városa tetszik,

Mellyet örök versekben ajálnak,

S így csak olajfáról tört bokrétának örülnek.

Legtöbb, Junó tiszteletére

Argost, szép paripák nevelőjét, zengi s Mycénást.

En sem túrni tudó Lacedaemont,

Sem bő Láriszszát nem nézhetem oly nagy örömmel,

Mint a hangzó Albula házát,

A zúgó Aniót s berkes Tiburtot, az almás

Kertet, mellyet itat patakocska.

Mint Notus a kormos felhőt elkergeti gyakran,

S nem szül mindég zápor esőket :

Úgy Plankus, te, ki bölcs vagy, távoztassad el a bűt

S életölő gondot boritallal,

Bár légy a katonák fényes lobogói között, vagy

Árnyékán heverészs Tiburodnak.

Lám Teucer, mikoron Salamint s atyját oda hagyta,

A mint mondják, borban elázott

Nyárlombból koszorút tett fel, s bús társait ilyen

Módon vigasztalta s magát is :

A hova, mint az atyám, jobb sors fog vinni, ba-
rátim,

És ti velem tartók, oda menjünk ;

Im! Teucer vezet, és Teucernek az Istene : bizzunk
Mert bizonyossal biztat Apollo ;
„Új földön kétes Salamin fog lenni.“ — Erősim !
Kik velem annyit túrtetek eddig :
Bút s gondot borral magatoktól űzzetek el ma ;
Hóda hajónk tengerre megy ismét.

VIII.

Lydiára.

Lydia, isteninkre
Kérlek én, mondd meg Sybarist mért fogyatod
tüzeddel,
Mért fut el a mezőtől,
Bátor izzasztó meleget s port egyaránt kiállhat,
Mért nem akar vitézlő
Ifjainkként francz-paripát vas zabolán vezetni?
A Tiberist kerüli;
Hév s gonosz vérü viperát mintsem olajt megillet.
Karjai megpuhultak,
Kékesek, miglen katonás fegyver alatt valának ;
Majd kelevézt hajított,
Majd arányon túl karikát nagy nemesen szalasztott,
Most kunya módra lappang,
Mint Thetis kedves fia tett trójai gyász esetkor,
Hogy dühös ütközetre
Férfi dolmány, büszke sisak menni ne kényszeritné.

IX.

Thaliarchus.

Látd, mint fejezlik s domborodik magas
Hótól Soracte : már nehezét alig
Birják az erdők, s ingadoznak,
A patakok fagyosak s megálltak.

Oszlass meleggel hát hideget, nagyobb
Tüzet rakatván, és negyed évi bort
Adj a Sabínumnak hegyéről
O Thaliarchus, öreg palaczkban.

Egyéb dologhoz lássanak istenek ;
Ők csendesítnek tengereken zajos
Szélvészt, s legottan hajladozni
Gesztenye s régi fenyőfa megszűnt.

Holnap mi leszen, tudni ne vágyd, hanem,
Mely napra virradsz, vedd nyereség gyanánt :
Gyerköcze vagy, kedves szerelmet
Meg ne utálj makacsul se tánczot.

Míg zöld korodtól messze van a komor
Vénség, vigadj most közhelyeken, s mezőn
Kedvedre, járj titkon susogni
Este felé kiszabott időben.

Most víg leánykát, kit nevetés neked
Árúl el itt-ott rejtekiben, keress :
Ha zálogot vonsz, karja s újja
Tőled erőszakot édesen tűr.

X.

+ **Merkuriushoz.**

Merkur ! Atlás böles unokája, néked,
A ki vadságból az elővilágot
Megszelidítvén nemesen beszélni,
S élni tanítád,

Néked éneklek. Követül te égből
Földre jársz, horgas czitarának atyja
Vagy, te tudsz, kedved ha akarja, tréfát
Üzni lopással.

Or valál gyermek ; tehenit ha vissza
Nem bocsátnád, miglen ijeszte szóval,
Im, üres tegzén nevetett magában
Pásztor Apollo.

Atreus dölyfös fiait, kimenvén
Iliomból dús Priamus tetőled,
S a görög tábort s gonosz őrizőit
Tudta kerülni.

A kegyes lelkeknek örömnnyugalmat
Adsz, s arany vessződ lebegő seregre
Terjed el : menny s föld s pokol istenének
Kedvese vagy te.

XI.

+ **Leuconoe.**

Tudnunk nem szabad azt, Leuconoe, vége mikor
leszen
Éltünknek, Babylon sem veti fel számaival, ne
kérd.
Inkább hát okosan tartsd magadat készen akár-
mire.
E tél, melyet adott Jupiterünk, s mély az olasz
síkot
Ellensége gyanánt szirteihez hányja, talán ne-
künk
Végső: légy eszeden, hozz ide bort; e kicsiny
életet
Nagygyá semmi remény sem teszi, elfuthat irígy
korunk;
Kapt meg már szaporán, holnapinak semmi hitelt
ne adj.

XII.

Augustushoz.

Mely jeles férfit, mi vitézt magasztalsz
Lantodon, vagy nyers sipodon? s mi istent?
Músa, s a szókép ki nevére játszik,
S vissza felelget,

Ott az árnyékos Helicon hegyén, vagy
Pinduson s Haemus hidegén? hol a szós
Orpheust hallák, s elegyest feléje
Jöttek az erdők,

Édes anyjának nevedékenyéhez,
A ki megkéslelt szeleket s folyókat
Nyájas énekkel, cserek is füleltek,
S jártak utána.

Kit magasztaljak legelől? Atyánkat,
A kitől menny s föld vagyon, a ki fentart
Szárazat, tengert, s szab egész világnak
Rendet, időket.

Nincs nagyobb mint ő; neki párja nincsen,
Második sincs tőle sehol; de Pallás
Mindenek közt legközelebb helyet nyert
Mégis utána.

Téged is zenglek, te hadakra termett
Líber, és mérges vad-ölő Diána,
Téged is Phoebus ki bizony nyiladdal
Lőni tanultál.

Zengem Alcídest s vele Léda kettős
Gyermevét; küzd ez lovon, az gyalog győz,
A hajósoknak ha kitünt fejéren
Csillagok, áldott.

Akkor a sziklán lefoly a habos nedv:
Szél szűnik, felhő szalad, ég kitisztul,
S így, mivel tetszett nekik, a veszélyes
Mély zaja nyugszik.

Rómulust most zengjem-e, vagy Numának
Csendes országát, vagy ama vitézlő
Priskusét, s Kátót, ki szabad halálnak
Lőn fia, kétlem.

Regulust s Skaurust, s nemes életével
Áldozó Paulust, mikor a Poenus nyert,
Zengem, egyszersmind örökíti versem
Fabriciust is.

Ezt, s ama borzas Kuriust, s Kamillust,
A reá őstől maradott szegénység,
Kis telek, szűk ház nevelé, s hadakban
Tette vitézzé.

Csendesen mint a fa mag élni kezd és
Nőni Marcellus neve: mind ezeknél
Julius csillagjegye mint kisebbek
Közt ragyog a hold.

Oh Saturnustól eredett atyánk és
Őrizőnk! Caesar te reád az égtől
Bizva van, légy fő, de utánad, engedd,
Ő legyen első.

Ő akár a Parthusokat mitőlünk
Győzedelmével veri szét, akár a
Napkelet szélén lakozó Serest, és
India népét.

Jó s igazságos leszen a világhoz
Általad, kit fél; te nehéz kocsiddal
Járd Olympust, s rút ligetinkre rontó
Mennyköveket szórj.

XIII.

L y d i a.

Midőn, Lydia, Telephet,
Azt a rózsá nyakút, majd egekig viszed,
Midőn szüntelenül nekem
Teleph gyenge kövér karjairól beszélsz :
Oh jaj! bennem egész epém
Forrtón forr, dagadoz, májamat égeti.
Akkor színem, eszem helyén
Nincs, könnyem kicsurog, s képemet önti le
Titkon, mint bizonyos tanú,
Hogy belrészeimet tűz eszi, s sáppadok.
Fáj, látván, hogy az a betyár,
A részeg, ragyogó vállaidon keze
Sulyát hagyta, s dühös foga
Vágott szembetűnő bélyeget ajkadon.
Az nem lesz, ha nekem hiszesz,
Állandó szeretőd, a ki sebet nyomott
Szájacskádra parasztosan;
Ajkunknak szerelem-mézet adott Venus.
Áldottak, kiket öszvekölt
A kölcsönszeretet s el sem is old gonosz
Versengéssel előbb, hanem
Akkor csak, mikor a végnap elérkezett.

XIV.

+ **A hajóhoz.**

A tengerbe megint e habok, oh hajó!
Bevisznek? Mit akarsz? Partra legyen neked
Gondod. Ládd-e mezítlen

Bal s jobb oldalad : árboczod
A forgó szelet, és vett sebeit nyögi :
Romlottak kötelid : padlatod elrohadt :
Ily létedre kiállhatsz

Minden tengeri háborút?
Nincs épség levegő vásznaidon, s kiket
Védemedre kiálts, nincsenek istenid : ✕

Ámbár pontusi termés,
S szép erdő szüleménye légy,
S hányd vesd fő nemedet, s hiredet. A hajós
Fél, s nem bízik az ő cifra hajóiban.

Hogy szél csúfja ne légy, jól
Őrizvén magadat vigyázz.
Nem régen te nekem bús unalom valál ;
Most éretted epeszt hű szeretet, s nehéz
Gond : a Cykladesektől
S tengertől okosan szaladj.

XV.

Nereus jövődölése.

A pásztor Helenát, kit szerelemre csalt,
A nagy tengereken vitte, midőn nehéz
Csendességre hozott gyors szeleket, s gonoszt

Kezdett zengeni Nereus :

Bal csillagzat alatt mégy vele, hitszegő!
Kit majd fegyvereivel Graecia visszakér;
Elront, esküszik, és a Priamus dicső

Országára veszélyt borít.

Oh jaj! mennyi lovat, mennyi vitézt foly el
Viz s vér! Nemzetedet mint öleled, lator!

Már Pallás sisakot s rettenetes paist

Vett, kész sok kocsi s düh vele.

Nem véd meg Venusod, nyalka, nem üstököd,

Bár fészöld csinosan, nem buja éneked

S lantod, melyre ragadsz asszonyi szíveket;

Nem menthet meg az ágynéző

Dárdák és nyilak és zaj s sebes üldöző

Ajax karja előtt : fajtalan üstököd,

Páris, késen ugyan, hajh! de gyalázatos

Porban becestelenül hever.

Nézd Laertiadest, nemzeted ostorát,

S Nesztort, a pylusit; rád közelítenek;

Úz téged Teucer a Telamon fia,

Úz téged Sthenelus, tud ő

Bátran vinni gyalog, vagy, ha kívántatik,

Úgy sem lomha kocsis. Majd Merion ki s mi

Légyen, megtudod : és im! Tydides keres,

Atyjánál dühösebb vitéz.

Ettől, gyáva te, mint őz, ha talán gyanít
Farkast messze, felejt rágni füvet s szalad,
Megrettensz, s dobogó szívvel odább sietsz ;

Ezt mondottad-e nőd előtt ?

Az nap, mely Iliont veszti s az asszonyit,
Achilles haragos népe miatt halad ;

Jő több tél s bizonyos, s a görögök tüze

El fel porzsöli Pergamát.

XVI.

B é k é l t e t ő .

Oh szép anyánál szebb s gyönyörűbb leány !

Téged gyalázó jambusimat, szabad

Kényed szerint, bosszuld meg, és vedd

Tüzre vagy Adria tengerébe.

Sem Dindymének papja dühösb eszű,

Sem a varázsló Pythiusé, midőn

Szól, nem lehet, még Bacchusé sem ;

A Korybant reze sem bolondít

Annyéra mint a bús harag ; ezt kifent

S reája vont kard el nem ijesztheti,

Sem tűz, sem árviz s csattogással

Mennykövező keze Jupiternek.

Mondják : Prometheus kénytelenül adá

A fő agyaghoz ez vagy amaz tagot

Az állatokból, s így oroszlán-

Düh jöve emberi melleinkbe.

Hajdan Thyestest a harag ölte le :
Nagy városoknak veszte miatta lett :

A győzedelmes, hol fal állott,
Ottan ekét vezetett kevélyen.

Óvd a haragtól hát magadat, kegyes!

Az tántorított engem is el, s heve

Ifjú koromnak kényszerített

Jámbusokat te reád dühödnöm.

Im! kész vagyok most a szomorú helyett

Szelídre : szómat vissza veszem , te is

Magadba szálj, s engedd meg ismét

Szívedet ennekutána birnom.

XVII.

T y n d a r i s.

Nem egyszer a szép Lukretilis hegyét

Cseréli Faunus Lyceusért, s tüzes

Nyártól, esőtől, és szelektől

Gyenge gidáimat őrzi, menti.

Nem félelemmel majd ide, majd oda

Járnak, keresvén bokrokat, ágakat

Bűz férjeik nőtényi : tőlők

Kurta kigyók s gyikok elfutamnak.

Aklomra sem tesz farkas erőszakot,

Mihent furuglyák szólani kezdenek,

S völgyek, s ledőlő Ustikának
Szálai zengenek erre s arra.

Védnek, s magammal védik az istenek
Músámat is, mert tisztelem őket. Itt,
A mit szemed, szájad kívánhat,
Tyndaris, az kitelik mezőből.

Itt a nagy, öblös völgy leszen őriződ
A nap hevétől, s Téoi másaként
Egyről, kiért szép Circe lángolt
S Penelope, vigan énekelhetsz.

Itt csendes ernyőn lesbi bor, szelid
Bort, inni fogsz : Mars és Semeles fia
Nem ví, nem is félhetsz Cyrustól,
A ki irigy szerelem dühéből

Reád rohanván (minthogy erőtlenebb
Vagy) üstöködről tépje virágidat,
S a mit nem érdemlett, ruhádat.
Szentelenül hasogassa rajtad.

XVIII.

V á r u s h o z.

Szőlőtőt szaporits, fát ha szeretsz, Váre, tenyész-
teni,
Tibur földe szelíd, rakd meg azont, és Katilus
hegyét.

Mert a szárazakat terhek alatt engedi sínleni
Isten : szívharapó gondok egyébként nem is osz-
lanak ;

Koldust, vagy katonát, hogy ha ivott, látsz-e szo-
morgani ?

Sőt mellyik nem örül Bacchus apánk, s szösze
Venus neked ?

De hogy túl ne ugorj a kis ivó Líber ajándokin,
A Centaurusok és a Lapidák közt kiütött had int,
Int a Sithonusok rettenetes mennyköve Évius.

Kiknél a bujaság, a mi szabad s nem szabad, az
között

Nem lát semmi határt. Tégedet én, nyílt szívű
Bassaris

Nemrázlak meg; elő nem ragadom balgatagul, miket
Lombok rejtenek el. Zengni ne hagyd a berecyntusi
Szarvat s düh-dobolást, melyet az ön vak szeretés
követ,

És a hír keresés, mely magasan tartja üres fejét,
S a hit fényes üvegként mutató s titkot eláruló.

XIX.

+ **G l y c e r a.**

(Trochaeusokban.)

A szerelmek mérges anyja,
S Théba várának szülötte,
S a szilaj kényű szabadság,
Engem ismét, hogy szeressek,
Kényszerít.

Glycerának fénye gyúlaszt;
Arcza szebb mint tiszta márvány;
Éget a pajkos kevélység,
S a sikos szem még erősebb
Lángba hoz.

Megrohant Venus, s nem eured
Irni scythákról, s lovakkal
Bátran ugró párthusokról;
Mást sem enged, a mi hozzám
Nem való.

Gyermek! ép hantot keress ki:
Hozz füvet, temjént, pohár bort;
Itt, ezen szent áldozatra;
Lesz kegyesb.

XX.

+ **Mecénashoz.**

Ki hozzá vacsorára ígérkezett.

Nem derék bort a Sabinum hegyéről
Inni fogsz, mellyet magam én rekeszték
Kis görög kannába, midőn neveddel

Zenge theátrum

Drága Mecénás, lovag; azt kiáltá
E folyó, hajdan nagy atyád folyója,
S arra egyszersmind Vatikán hegyének
Képe felelt meg.

Kálesen sajtó s Cekubon tenéked
Nyom nemes szőlőt : de sem a Falernus
Énnekem sem Formia dombja nem tölt
Bort poharamba.

XXI.

Diána és Apollo.

(Hatos és négyes jámbusok.)

Jertek Diánát gyenge szűzek zengeni :
Ti gyermekek pedig a nyiretlen Cynthiust,
Es még Latónát, kit szeret
Szívből hatalmas Jupiter.

Ti azt, ki kedvel vizeket és cser lombokat,
Melyekkel el van telve a hűs Algidus,
S setétes Erymanthus vagy a
Krágus virító erdeje.

Ti ifjak a Tempét dicsérjétek s Deloszt,
Melyben világra jött Apollo, kinek
Vállát, akárhol jár, forog,
Lant díszesíti és tegez.

Ez a keserves hadat, az éhséget s halált
Elhajtja kéréstekre tőlünk a briton
Es persa földnek népire,
Caesar uralkodásakor.

22876
XXII.

Aristius Fuskushoz.

A jó és ártatlan ember — Horátius szerint az, ki nem
gyilkos, nem hitszegő, nem hazaáruló, nem fősvény —
veszedelmek között is bátor és vig.

A ki ártatlan s üres a gonosztól,
El lehet Maurus kelevéze nélkül,
Fuskusom, nem kell neki oltalomra

Mérget ivott nyíl :

Járja bár forró Libiát s veszélyit,
Vagy fagyos bérczét fene Kaukasusnak ;
Járjon ott a merre megyen regéknek

Tárgya Hydáspes.

Mert midőn zengém Lalagét Sabinum
Erdején s túl gondtalan, im hol! ámbár
Fegyverem nem volt, szaladásnak indult

Farkas előttem ;

Dauniás, makkos ligetében, ilyen
Vad csudát nem lát : Juba földé nem szül,
Mord oroszlánok nevelője, száraz,

S pusztá tanyája.

Engemet tégy oly sivatag mezőkre,
Mellyeken nyárnak szele fát nem éleszt,
Mellyeken vastag levegő s bűdös köd

Fekszik örökké :

Tégy közelb a nap szekéréhez engem,
Lakhatatlan földre : ha édesen szólt,
Édesen hozzám Lalagé mosolygott,
Kedvesem ott is.

XXIII.

C h l o e

Futsz tőlem Chloe mint őz, ki rengeteg
Erdőben remegő anyja után heven
Esdeklik, szaladoz, fél
Szellőtől is az oktalan ;

Mert vagy zörgeni kezd a leveles haraszt
Szélfujtára, vagy a csipke bokor mozog
Gyiktól, szive legott ver,
S reszketnek neki térdei.

Mit félsz ? nem vagyok én Afrika tigrise,
Nem kívánlak azért, hogy megemésszelek.
Immár hagyd el anyádat ;
Illik férfihez ért korod.

XXIV.

Virgiliushoz.

Ilyen férfi miatt szégyen-e a sirás,
Vagy mérsékleni bút? Melpomene, kinek
Hangos szót s citharát Jupiter engedett,
Zengj gyászverseket énnemem.

Oh jaj! Quintilius hát elaludt? kinek
Mását a becsület s állhatatos s igaz
Hűség, és igyenes nyílt szívűség, mikor,
És hol lelheti fel megint?

Sok jó könnyez az ő sirja fölött, de te
Főkép, Virgilius : s meg meg ohajtगतod
Őt, jaj! hasztalanul vissza : nem úgy adák
Őtet néked az istenek.

Ámbátor megelőzd Thrácia lantosát,
S fáknak lelkeket adj és füleket : soha
Nem jó vissza meleg vére hi *) képibe,
Mellyet Merkurius kemény

S irgalmazni irígy vesszeje kormosok
Nyájához vezetett. Fájdalom ez ; való :
A terhet, ha nyakunk kénytelenül viszi,
Könnyebbé teszi a türés.

*) Hiú helyett.

XXV.

Lydiához.

A kaczer ifjak keveset zörögnek
Nálad a zárt ablakokon : nem űznek
Álmod el tőled : küszöbét az ajtód

Kedveli s őrzi,
Melly előbb sarkán ki s bejárva mozdult
Könnyeden : ritkán, s igen is csak olykor
Hallod : éjfél mult : vesszek itt sokáig,
S Lydia alszol?

Elvirágozván magadat te is majd
Sirsz, csatangolván fel, alá, midőn jó
Thráciából s fú hideget reád hold
Fogytakor a szél.

Akkoron forró szerelem leánya,
A szilaj hév, mely kaczolát dühössé
Tesz, sebes májad körül ég lobogva,
Jajpanaszoddal ;

A vidám ifjú violának örvend,
S barna myrtust tart örömének inkább ;
A kiszáradt galyt megutálva téli
Szélnek ajánlja.

XXVI.

Aelius Lámiáról.

Én, a ki Músák híve vagyok, komor
Félelmet és bűt szélnek adok, vigye
Tengerbe : kik félnek királytól
A fagyos északi tartományban,
Mitől remegjen Tiridates, nekem
Nem gondom. Oh ép csergetegek szüze !
Szedj friss virágot Lámiámnak,
És neki köss koszorút ; te nálad
Nélkül nem érnek semmit is énekim.
Új versezettel s lesbi hangokon,
Illik tehozzád s hűgaidhoz
Zengeni s istenesíteni őtet.

XXVII.

A dözsölő társakhoz.

Thrákok dühödnek víg poharak között :
E vad szokással félre ! szemérmetes
Bacchust veszett kedvvel, legények,
S vérrel egyítve nem illik inni.
Bor s gyertya, és a médusi kard igen
Nagyon különböz. Szünjete a gonosz
Zajtól, s maradjon békeségben
Mindenitek könyökére dőlve.

Akartok engem társnak ? Opuncia,
Megilla testvér bátyja, jelentse ki,
Miféle sebben boldog, és melly
Nyil legyen a veszedelme néki.

Hallgatsz ? Egyébként én nem iszom veled.
Akárki birjon tégedet, úgy hiszem,
Annak tüzéért nem pirulhatsz ;
Mert te nemes szerelemre szoktál.

Jelentsd ki ! titkot tartani tud fülem.
Boldogtalan ! melly rettenetes veszély
Fogott el, ah ifjú, szerencsésb
Lángokat érdemel a te szíved.

Mellyik boszorkány, s hol keres oly füvet,
Melylyel segítsen ? Mellyik az istenek
Közt oly erős ? E szörnychimaerán
Pegazus is nehezen tehet ki.

XXVIII.

Archytas.

Téged, tengernek, földnek mérője s fővénynek,
Melly számot halad, Archyta, téged
Mátinus partnál környül vett kis porajándék ;
Semmit nem használa tenéked,
A ki haláloznál, egeket vizsgálni merészen,
S csillagokon túl jární eszeddel.

Eltűnt Tantalus is, kihez istenek enni menének,
S égbe ragadt Tithónus is elhúnyt,
S a kit titkaival Jupiter megtisztele Minos ;
Panthoidest is Tartara bírja
Ismét Orkusban ; noha ő a trójai hadkor
Élt, a mit bizonyíta paissal ;
Bört s inakat, nem mást, ada a korm-fogta ha-
lálnak,
A nagy természetnek, igaznak,
Mint vallod , nem hitvány mestere ; egy komor
éj s út
Vár mindent : kell menni, ha szólít.
Másokat a Furiák vetnek vad Marsnak elébe :
Éh tenger sokat elnyel örökre :
Vén s fiatal sűrűn hal, s húll temetőbe : Hekáte
Senki fejét nem hagyja nyiretlen.
Engem is a lemenő Orionnak társa, Notus vitt,
S Illyrikum habos öblibe fojtott.
Jersze hajós, és e temetetlen csontokat, e főt,
Mint illik, jól hintsd be homokkal.
Úgy, ha gonoszt készít az olasz tengerre borongó
Eurus, Venusiumra terítse
S erdőjére ; te légy boldog, s ment tőle : jutalmúl
Mindünnen nyereségre segítsen
Őre Tarentumnak Neptúnus s Jupiter. Ezt nem
Tenni, előtted semmi ? de majdan
Meglakol ártatlan maradékok, sőt magad, a mint
Érdemled, fogsz érni hasonlót.
Megyetsz ? bosszút áll rajtad kérésem : azontól
Aldozatok fel nem szabadítnak.

Bár ha sietsz is, jer, kis idő kell: vess ide három
Izben port, s mint tetszik, evezz el.

XXIX.

Icciushoz.

Írigy szemed van boldog Arábia
Kincsére, s még most, Iccius, ellene,
S a még le nem győzött Sabaea
S Média fő urait szorítani
Lánczokra. Vajjon, lészen-e szűz, kinek
Férjét megölted, szolgálányod, és
Balsamhajú apródod, a ki
Bort neked udvarol asztalodnál,
Olyan, ki nyíllal bánni tud atyjaként?
Már kik tagadnák, hogy patakok magas
Hegyekre folyhatnak, s fejéhez
Vissza felé Tiberis szaladhat?
Te, a Panaetus könyveit, és ama
Nagy Socratesnek bölcs hagyományait,
Mind öszve, pánczélért, igérvén
Jobbakat, itt hagyod? elcseréled? *)

*) Barátságosan nevet Horátius azon, hogy Iccius
philosophiára készült, azonban katonává lett a boldog
kincsért

XXX.

Venushez.

Oh király asszony! ki Knidost, ki Páphost
Tartod és Cyprust, Glycerám tenéked
Templomot szentelt; könyörög, s teményez,
Lakni jer abba.

A heves gyermek veled és övetlen
Grácziaák s Nymphák legyenek, s Juventas,
A kit édessé te teszesz; de hozd el
Merkuriust is.

XXXI.

Apollohoz.

Mit kér poétád most, mikor új borát
Apollo, néked tölti edényiből?
Nem kér kövér Sardiniában
Nagy teleket, se Kalabriának
Nem kéri hizlalt göbölyeit, vagy a
Dús Indiának csontait, érczeit,
Sem e mezőt, mellyet Liternus,
Csendes erű folyadék, harapdál.
Kalési szőlőt az, kinek a kegyes
Szerencse nyújtott, messen; igyék kevély
Kalmár aranyból, s Syriában
Fűszereken borokat cseréljen,

Az isteneknek kedvese, büntelen
Evezget a nagy tengeren. Én, ha van
Olajgyümölcsöm, gyenge málvám,
S endiviám megelégszem azzal :
A mit szereztem, teljes erőben azt,
S ép észszel, add, oh Látoe, költeni
Tudhassam, engedj értt de nem rút
Kort, s czitarát örömemre, kérlek.

XXXII.

A l a n t h o z .

Keretünk : lantom, ha féselve gondtöl
Énekeltünk, a mi ez évré s többre
Érdemes ; jér most velem énekelni
Római verset

Lesbusi polgárt legelőbb mulattál,
A ki harczok vad fia volt, de mégis
Majd vizen, majdan, ha kötötte csendes
Partra hajóját,

Zengte Bacchust, zengte Venust s ezennek
Gyermekeit, és a Helikon leányit,
Úgy Lykust két szép fekete szeméért

Zengte s hajáért.

Lant, te Phoebusnak disze, s Jupiternek
Asztalánál is böcsös ! Oh bajunkon
Édes enyhítő ! ha s mikor kívánlak,
Légy örömemre.

XXXIII.

Albius Tibullushoz.

Mérsékelj keserű szívedet, Albius,
Azt a vad Glycerát hagyj oda; nincs okod
Oly sok bús alagyt *) sírni; hitét szegé :
Más ifjabb neki kedvesebb.

Lykóris, kit ajánl homloka, Cyrusért
Ég, Cyrus Pholoért hal; de az appuli
Farkassal hamarabb össze szövetkezik

A vad kecske, s leszen neje,
Mint Cyrust Pholoe vissza szeretheti;
Igy tud tenni Venus, a ki különböző
Szívekkel vas igát néha igen szeret
Hordoztatni kegyetlenül.

Engem, kit kegyesebb szív keresett, ama
Rab s aztán szabados Myrtale megfogott,
Békóját viselém néki, kinél vadabb
Zúdúlt Adria nem lehet.

XXXIV.

Horác magáról.

Az istenekről, miglen az esztelen
Bölcselkedés vitt, ritka s kevés vala

Gondom : vitorlát most ereszték,
S vissza felé vezetem hajómat,

partra szállottam,
levegőm vízlán
(Horacius)

*) Virágnál : elegust.

A merre járt volt. Ime Diespiter,
(Villám tüzével többnyire felleget
Hasít), előjött tiszta nappal

Gyors szekeren, s iszonyún ledörgött,
A renyhe föld, a tévelyegő folyók,
A Styx s setétes Taenarus éktelen
Barlanga, s az Atlás vége zúgni
Rettenetes morogással indult.

Nagyot kicsinyből tenni tud : a jeles
Fényűt homályban rejtheti Isten el :
Ettől haraggal vonz, amannak
Ád koronát s vigán, a szerencse.

XXXV.

A szerencséhez.

Oh Antiumnak szente, nagy asszonya !
Ki a halandót felveheted kicsiny
Sorsból, ki a pompás szekérből
Sírba taszithatod a kevélyet :

A bús szegénység tégedet áld, imád,
Az is hatalmas voltodat ismeri,
Ki Karpatos mélyén keresztül
Bithyniába siet hajóján.

A büszke dákus, s a szaladó scytha,
Retteg tetőled : fél Latium s egyéb
Váras ; remegnek vad királyok
Anyjai s a biboros tyraunok.

Ne rugd az álló oszlopot el gonosz
Lábbal : ne légyen czimbora, mely lator

Fegyvert fogasson csendesekkel,

Törni le a birodalmi széket:

Mindég előtted járdogal a kemény

Szükség : temérdek lánczokat, ékeket

Hordoz : kegyetlen kajcs is és ön,

Már lefolyó, vagyon ércz kezében,

A jó Remény, a ritka, fehér ruhás

Hívség szeret csak tégedet, és veled

Marad, ha más színben haraggal

Költözöl is jeles udvarokból.

Az állhatatlan nép pedig, és csalárd

Lotyó kerül, s a csalfa, kivel boros

Hordód fogyott, terhelt igádtól

Fél, s veled azt nem akarja húzni.

Caesart, ki indul messze Britannia

Ellen, vezérel, és imez ifjakat,

Kik már ijesztenek napkeletnek

Részeit a vörös Oceánnál.

El kell pirulnunk sebhelyeink miatt ;

Jaj! vért rokon kéz onta! Kemény korúk,

Mink ! elfelejtvén isteninket

Szemtelenül rohanánk gonoszra.

A hol csak oltárt láta lator szemünk ;

Elhánytuk azt mind. Oh tegyed újolag

Ülőbe tompult fegyverünket,

S massagetára s arabsra fordítsd !

XXXVI.

N u m i d a.

Temjén, lant, fogadott tulok
Légyen hálaadás isteneink előtt;
Megtarták Numidát. Ihol!
Épségben haza jött Hesperus öbliből.
Forró csókokat osztogat
Kedves társainak rendre, de kedvesebb
Mindennél neki Lámia;
Gyermek társa azon mester alatt, s vele
Egykor férfi ruhát veve.
Szép nap, tiszta fejér jegyre vagy érdemes!
Bort, csak bort ide! lábaink
Mint Mars papjaié meg ne nyugodjanak.
Thrák módon huzonost iván
Bassussal Damalis, hajtsa ki serlegit.
Zeller s rózsza legyen s hamar
Hervadtára menő líliom asztalon.
Nézzék bár Damalist kaczer
Szemmel mindenek : ő senkire sem hajol;
Most jött kedvese karjain
A pajkos, ragadosb mint iszolag, marad.

XXXVII.

Kleopatra.

Mostan borozzunk; most szabad, illik is
Tánczokra kelnünk: ágyakat istenink

Számára készítnünk, s lakoznunk,

Mind vigadó Saliok, barátim!

Eddig nem illet Cekubimot helyén

Késértenünk, míg a Kapitolium

Vesztére készült a királyné

Balgatagúl, s letörölni Rómát.

Undok fekélyű nagy sereget hozott:

Mindent reménylett, mert maga-hitt vala,

S édes szernncsével ittas;

De mi időn alig egy hajója

Maradt meg a tüztől, lohadott dühe.

A Máreótis maszlagiból feje

Józanra tisztult; s félelemmel,

Vissza röpült sebesen; de Caesar

Utána kelvén gyors evezőivel

Kergette, mint ölyv gyáva galambokat,

Vagy mint nyulat hajt a vadász s űz

A havas Aemonia vidékén,

Hogy lánczra vetné a fene állatot;

Ki szebb halállal veszni akart, s azért

Nem féle kardtól asszonyokként,

El sem osonta magán helyekre.

Királyi székét, melly lealáztatott,
Vidám szemekkel nézni merészelé,
S a vad kigyókat fogni, s nyomni
Karjaihoz kiitatni vérét ;

Halálra bátrabb így leve. A nemes,
A nagyra termett asszony, alávaló
Módon, Liburnákon nem adta
Győzedelemre magát vitetni.

XXXVIII.

A szolgához.

Gyűlölöm persák lakodalmi fényét :
Lágy galand sem kell s koronája nékem ;
Melly helyen termett, s van-e, késedelmes
Rózsa, ne fürkészd.

Hozz csekély myrtust egyebet se, szolgál ;
Itt ezen szőlőleveles lugosban,
Illik a myrtus te reád, reám is
Csendes ivóra.

MÁSODIK KÖNYV,

I.

Asinius Polliohoz.

Asinius Pollio katona pályáját kifutván írásra adta magát. Irt tragoediákat, egyszersmind a polgári hadakról kezdett írni historiát. Ezen munkáját dicséri Horátius s ennek folytatására serkenti Polliót; azután írjon ismét tragoediákat. *)

Amaz, Metellus consul idétt kitört
Polgári mozgást, s a hadat és okát,
Módját s hibáit s változásit,
S öszvefuvásikat a nagyoknak,

Bár még aludt vér kardokat undokít,
Irod. Nehéz s nagy tárgyba bocsátkozál;
S azon hamun jársz, melly alatta
Rejt eleven szeneket esalárdúl.

*) Hogy Pollio tragoediákat írt, említi Horátius Sat. 1. 10. „Pollio regum facta canit pede ter percusso.“ Ezen ódában pedig egy szóval sem intetett, hogy ne írna a polgári hadakról.

Kevés korig tégy félre tragoediát :
Majdan, ha teljes rendbe szeded hazánk
Dolgát, magasságos sarukban
Tisztetét újólaj űzni kezd el,

Te, bús ügyeknek gyámola, Pollio,
Te, a tanácsnak bölcse, te hadvezér!
A dalmatán nyert győzedelmed
Szerze tenéked örök borostyánt.

Im! már ijesztő trombitaharsogás
Ordít fülünkben : már hadi kürt recseg :
Már fegyverek villáma rémít
Gyors lovakat s lovagos csoportot.

Már látni látszom mocskosodott, de nem
Rút képben, a nagy férfi-vitézeket :
Egész világ eldőlt ; de Kátó
Lelke maradt maga győzhetetlen.

Junó, s egyéb jobb istene, Afrikát,
Bosszút nem állván, kénytelen elhagya : .
Imént Jugurthának halotti
Áldozatot teve ifjainkból.

Mely rét kövérebb nem leve római
Vértől ? Beszélik sok temető gonosz *)
Hadunkat : elréműle Médus,
Hesperiat lezuhanni hallván.

*) Virágnál : beszélők sok temetők.

Melyik folyóviz gyász esetünk felől
Nem tud? Vagy olly tenger van-e, s tartomány,
Mellyre be nem festett olasz vér,
Melyre ki nem hata jaj-halálunk?

De hogy merészlesz Músa, regéidet
Hagyván, keservet zengeni? jér velem
Dióne barlangába, s nyájasb
Hangozatú dalokat keressünk.

II.

Krispus Salustiushoz.

Nincs zsinár földben heverő ezüstnek
Színe, lánnának gyüölője, Krispus,
Nincs, ha csak fényt nem takarít azonra
Jó vele-élés.

Fog jövő nyomnál Prokulėjus élni,
A ki testvérén atyaként segített;
Őt viszik mindég megoszolni félő
Szárnyai hirnek.

Győzz le moh vágyat, s te hatalmasabb lész,
Mintha foglalnád Libiát Gadeshez,
S ez, s amaz Poenus, rabigádra jutván,
Téged uralna.

A vizes kórság sok italra szomjasb,
Míg erekben tart oka a gonosznak,
És fejr testből nem enyészik el nedv,
Lomha betegség.

Bár Cyrus székét üli is Phraátes,
Boldogok közt semmi helyet nem érdeml;
Igy itél a bölcös, s buta népet elvon
Csalfa beszédétől,

S annak országot, koronát, borostyánt
Ád örökségül, ki magas rakásra
Halmozott kincset nem irígy szemekkel
Nézni tud és mer.

III

Delliushoz.

A bal szerencsét csendesen elviseld,
A jót örömmel vedd, de határtalan
Vígágot eltérits magadtól,
Delli, te, mint egyebek, halandó,

Akár szünetlen légy szomorú, akár
Üllő napokban fogsz eleven gyepen
Heverni, s pinczéd belsejéből
Jobb borokat vigan iddogálni.

Im! a fehérülő nyárfa s magas fenyő,
Egymást ölelvén, lombot eresztenek
Vendégre, s im! itt oldalaslag
Egy patak is lesiet csörögve.

Hozass kenőcsét s bort ide, és hamar
Elhervadó szép rózsá virágokat,
Míg birtokod, míg ép erőd van,
Míg komor Atropos enged élned.

Az összeszerzett sok liget, és mező
Tibris lefolytán elmarad, elmarad
Tőled : takarmány, tornyozott ház,
Kincs örökösnek esik kezére.

Gazdag, s Ináhus gyermeke, vagy szegény,
S koldus mulass itt a szabad ég alatt,
Mind egy : bizony téged megáldoz
A könyörülni tudatlan Orkus

Mindnyájan ilyen végre jutunk : forog
Sorsunk vödörben : majdan, előbb, utóbb,
Ki jó, s beszállít a hajóba,
Mellyen odább, s idegenbe mentünk.

IV.

Xanthiáshoz.

Xanthi, szolgáló szeretőd ; ne szégyeld ;
Hajdan Achillest, ki előbb kemény volt,
A fehér színü Briseis szerelme
Tette puhává.

Híres Ájax is, Telamon szülötte,
Gyenge Tekmessát, fogolyát, szerette :
Győzedelmének közepette szűzért
Atrides égett.

A hogy ellenség seregét leverte,
És vele Hektort ezen ifju, s Tróját
A nagyon fáradt görögök kezére
Könnyeden adta.

Szöszke Phillisnek ki az apja s anyja,
Nem tudod ; tán még, ha leszesz vejekké,
Nagy lehetsz : most fő neme gyötri őtet,
S szolgai sorsa.

Nincs bitang vérből neki származása,
Hidd el ; ezt a hív, s nyereség utálót
Nemtelen s feslett anya nem fogadta,
S hozta világra.

Karjait s teljesb inait dicsérem
Nem sovár szívből : ne gyaníts szerelmet
Bennem ; ötször nyolcz telet életemben
Által ugortam.

V.

L a l a g e .

Nem tört igához még nyaka, tisztire
Hozzá hasonló társnak elégtelen,
Eltűrni sem képes teherrel
Rá hevesen rohanó szerelmét:

A zöld mezőkön jár esze s kedve kis
Ünődnek : ottan hűlti nehéz hevét
Folyókban, avvagy játszik, ugrál
Társaival vizenyős füzesben.

A nem szelíd szőlőre ne gerjedezz ;
A kék gerezdet majdan az. ősz, ki más,
S más színre változó, pirossá
Festi, s megérleli szép gyümölcsét.

Majd felkeres ; mert a fiatal kor ég,
S nő : tőled elvett éveket ad neki :
Majd, félre vetvén szűz szemérmet,
Fog Lalagé csalogatni himfit.

Szerelmetesb mint szép de makacs Chloe
S Chlórís : fejr hó válla, ragyog s mosolyg,
Mint tiszta hold tenger vizében
Éjtszaka, vagy Knidos ifja, Gyges,

Kit a leányok közt idegen szemek,
Bár jól tekintsék, megkülönböztetni
Nem bátrak, oly kétséges arcza,
Férfi-e vagy hajadon leányzó

VI.

Septimiushoz.

Gádesig, s hol nem tud igánkra térni
Kantaber, jőnél velem, és odáig,
Hol komor vadság morog Afrikának
Tengere mellett,

Septimi! Tibur, helye Argeusnak,
Vajha vénségem nyugodalma légyen,
S engemet, kit megtöre tenger, út, had,
Végre vigasszon.

A kemény Párkák ha kitéltnak ebből,
Elmegyek gyengén fődözött juhoknak
Szép folyójához, mezejére lakni
Régi Phalantnak.

E vidéknél nincs gyönyörűbb világon ;
Méze jóságát nem előzi Hybla,
Zöld Venafrum sem hoz olajgyümölcsöt
Jobbat inyünknek.

Lágy telet hosszas tavasz ér : barátja
Bacchus Aulonnak, s ez amazzal áldott,
Jó Falernustól nem irigylí szőlős
Vesszeje nedvét.

E magas s boldog hely ohajtva vár rák.
Hű barátodnak, te poéta s hű társ,
Itt meleg hamvát szomorú könyekkel
Öntözöd egykor.

VII.

Pompejus Várusnak.

(Hajdantan katona pajtásának.)

Te, a ki hadban sok veszedelmeken
Gyakran forogtál Brútus alatt velem,
Hogyan jutottál vissza Róma
Istenihez s levegő egéhez,

O Várus, első, kedveseim között!
Kivel borozván hosszasan a napot
Sokszor mulattam, Málobathrum
Tündöklő hajamon lebegvén.

Veled Philippet s onnan az elfutást
Érzém, levetvén fegyveremet bután;
Hol a levert bátor vitézség
Rettenetes haragot lehellett.

Hamar segítöm Merkurius vala;
Köddel körül vett engemet, és haza
Vitt; téged a hab vissza rántván
Hadba megént ragadott veszélyre.

Hát Jupiternek áldozatot szerezz,
S pihenj meg a nagy táborozás után,
Légyen borostyánom nyugalmad,
Kádaim a tieid, ne kéméld.

Tölts bú felejtő Massikumot s igyál :
Nagyobb csigából önts kenetet : ki hoz
Zellert, akár myrtust, sietve,
És ki kerit koszorút fejünkre ?

Vendég-atyának ki nevez el Venus ?
Nem józanabbúl mint az Edóniak,
Iszom ma ; megjött hű barátom,
Meg ; nekem édes az esztelenség.

VIII.

B á r i n e.

Hitszegő bűnöd ha vagy egyszer ártott
Volna mindeddig, ha fogad s ha kisdéd
Újodan körmöd feketét mutatna,
Bárine, hinnék

Néked : ellenben fejedet mióta
Meg-megátkoztad, gonosz, ékeőbb vagy
Sokkal ; éretted, ha kimégy, az ifjak
Egnek , epednek.

Ez szerént használ neked, a szülődnek
Hamvait csalnod, s az eget, s az égnek
Csillagit, s a szenteit, a kik el nem
Hálnak örökre.

Ezt Venus látván neveti, s nevetnek
Rajta a Nymphák, nevet a Cupido,
A ki véres kőn lobogó nyilat fen,
A vad, az álnok.

A mi még több, új sereg, új rabod nő ;
Kedvesid hajdan, kik eluntak úgymint
Nagy gonoszt, ismét küszöbödre s hozzád
Vissza sietnek.

Minden asszony félti fiát te tőled :
Félnek a fősvény öregek ; s menyecskék,
Hogy szerelmed férjeiket ne csalja
Tőlök öledbe.

IX.

Valgiushoz.

Nem szirtosít a zápor eső mezőt
Mindenkor ; a szélvész sem erőlteti
A Kaspium tengert örökké
Háborodásra, nemes barátom ;

A téli dér s jég Armenián nem áll
Lomhán egész esztendeig : északok
Nem fúnak a Gárgán hegyére
Szüntelenül, csereket kopasztván.

Te, tőled elvett Myszteden untalan
Könyvepsz, ohajtván őt mikor estveli
Csillag kel, és mikorba napnak
Gyors jövetén szaladásnak indul.

De az, ki három emberi kort fölül
Haladt, szerelmes Antolichus fián
Nem sirt örökké, sem szülői
S nénéi Tróiluson örökké

Nem jajgatának. Hagyd oda már ezen
Lágy bút. Jer inkább zengeni, Valgius,
Caesart, s az ő új győzedelmit,
S a fagyos és kövecses Niphátest ;

Ez, s a kevély Médus foly ugyan, de kis
Habokkal : a föld népe legyőzetett,
S szabott határ közt kis mezőkön
Kénytelen a Gelonos futosni.

X.

Liciniushoz.

Boldogabbúl élsz, ha magasra nem vágysz,
Sem midőn a vést okosan kerülöd,
Nem nyomod mindég közelebb az álnok
Partra hajódat.

A közép sorsú, arany életében,
Ronda hajlékot nem akar lakásnak,
És irigylendő palotát sem ohajt
Józan eszével.

Több szelek rázzák az egekre nőtt fát;
A magas tornyok nehezebbet esnek;
A sebes villám meredek hegyeknek
Bérczire csapdos.

Bal szerencsében bizik a reményhez,
Jóban a rosznak jöhetére gondol,
S tőle tart a bölc. Jupiter komor télt
Vissza hoz és űz.

Jóra fordul még valahára dolgunk;
Néha Músáját dalolásra kiszti
Phoebus, és lantját veri, nem feszíti
Szüntelen íját.

Légy merész s ébredt, ha szerencse késért,
Légy előlátó, ha dagad vitorlád,
S kelleténél jobb szele van, ne késsél
Öszve szorítani.

XI.

Q. Hirpinushoz.

A harezra termett Kantaber, és kitől
Messzére választ minket el Adria,

A Scytha, mit gondol, ne kérdezd,
Birtokidért se remegj; kevés

Elégzik éltünk, hátra fut a kies
Ifjúi kor s víg kellem: elüzdögel

Pajkos szerelmet s könnyed álmot
A haja-hagya sósány öregség.

Hullnak tavasznak büszke virágai;
A holdnak is szép két szeme változik.

Mit gyötröd a kis lelket azzal,
A mi nagy és neki foghatatlan?

Miért nem inkább, míg lehet, e magas
Fenyő vagy e szál plátán alatt iszunk

Eldőlve, kenvén ősz hajunkat
Rózsa s levendula illatokkal?

Szét oszt emésztő gondokat Évius.
Hej, szolga gyermek, jersze! ki oltja el

Falernumunknak lobbal égő
Lángait e lefolyó patakból?

Ki fogja Lydát rejtekiből ide
Elcsalni? Hozzon, mond, elefánt tetem

Lantot; siessen, s mint Lacaena
Kösse haját szaporán csomóba.

XII.

Mecénáshoz.

Mecénás, ne kívánd versre Numanciát,
A hosszas hadakat s kegytelen Annibált,
S Poenus vérbe kevert Sziciliát, ezek
Lágy hangokra nem illenek,

A zordon Lapidák sem s bor-iszák Hyle;
Úgy a földi fiak, kikre veszélyt hozott
A nagy Herkules; e mordak ijesztgeték
Sáturnust s jeles udvarát;

Nem lantokra valók. És te le nem kötött
Szókkal jobban előadva beszélheted
Caesar harczait, és a magas úton
Hurczolt büszke királyokat.

Zengd, úgy szólt nekem a Músa, Licymnát,
A szép énekelőt, zengd ragyogó szemét
S szívét : ő szerető s állhatatos hitű
Szívet vissza szeretni tud.

Táncznak kellemetes lábbal eredt : neki
Illett víg kaczagást játszani, s a csinos
Szüzek karjainak nyujtaní karjait
Diána jeles ünnepén.

Dús Achaemenes és Phrygia kincseit
Nem hagynád oda mind, hogyha Licymnia
Hajfűrtén szabadon kellene váltanod,
Vagy még boldog Arabiát?

Melly kellő, mikoron csókra fejér nyakát
Meghajtván lesimúl, vagy haragot mutat,
S inkább mégis örül mint ki kívánta volt;
Némellykor maga csintalanb.

XIII.

A ledőlt fára.

Az, oh, ki rosz nap tégedet ültetett,
Akárki volt, istentelenül nevelt,
 Élőfa, hogy rút csúfja rétnék,
 És unokák veszedelme lennél;
Az, mind szülőjét ölte meg, úgy hiszem,
Mind háza belső részeit éjjeli
 Vendége vérével behinté,
 S mérges itat, vagy akármi szörnyű
Étet magának képez az ész, csinált,
Ki, bús fa, rétem fái közé letett
 Téged, hogy ártatlan fejemre
 Cak nem ölő zuhanással esnél.
Nincs a ki mindég a bal eset kezét
Kerülni tudná. Rettegi Bosporust
 A Poenus áros, s átevezvén,
 Véli, nem éri egyéb baj őtet,
Parthok nyilától tart az olasz vitéz,
Azok pediglen római lánczokat
 S fogságot átkoznak; de nem vélt
 Sors ragadott s ragad el sok ezret.

Csak nem leestem barna Proserpina
Völgyébe, és majd hogy komor Aeakust
Nem láttam, és a jók lakását,

S aeoli verseiben panaszló

Sapphót szerelmes honjaleányira:

És téged, Alceus, ottan arany kobozt

Pengetni, s a mit vész, futás, had

Türnöd adott szabadon zenegni.

Szent hallgatásnak fő oka mindenik,

S mély bámulásnak; de hadak és kivért

Tyránnusok megtetsznek inkább

A szorosan-fülelő seregnek.

És hogy ne? Még a száz fejű nagy vad is

Bámul imilyen hangzaton, és fület

Ereszt; az áldozó kigyók is

Eumenidek haja közt vigadnak.

Sőt még Prometheus s Tantalus is baját

Felejtí hallván a kies éneket:

Orion nem hajt oroszlánt,

Sem remegő hiuzokra nem kel.

XIV.

Postumushoz.

Hajb, elsietnek, Postume, napjaink!

A jámbor erkölcs sem tud az érkező

Ráncz s vén kor ellen védni minket,

S felszabadítani a haláltól;

Nem ; bár naponként egy bika vérivel
A durva Plútót kérleled is, kinek
Komor folyóján túl temérdek
Gerion és Titius szomorgnak.

Tudnillik, a kik föld javain lehünk,
El kell eveznünk rajta, legyünk urak,
Legyünk királyok, vagy parasztok,
Es alacsony hurubák lakói.

Hiába féljük Mars fene fegyverét,
S haragra gerjedt Adria habjait :
Hiába távoztatjuk őszkor
Déli szél hidegét magunktól.

Meglátjuk a rest, kormos, erőtelen
Kocytus undok folydogáló vizét,
S gonosz leányt Dánausnak,
Es Sisyfust, ki követ kerenget.

Házad, meződ, szép asszonyod elmarad ;
Úgy e kies fák töled igen rövid
Időre dajkáló uroktól :
Cyprusod, a szomorú fa, késér.

Méltóbbra száll majd száz lakatos borod ;
Dözsölve ő s föld issza meg a javát,
Millyent szokás késő ebédkor
Hordani főpapok asztalára.

XV.

A fényüzés ellen.

Már a sok és fő épületek miatt
Ekének a föld színe kevés leszen :
A Lukrinusnál szélesebbek,
Nézzed akárhol is, a halastók.

A szilt magános plátanos elveri :
Myrtus s virágos kertek olaj helyett,
A mely urának pénzt hozott be,
Illatozó szagot adnak orrnak.

Még : a borostyán nagy s leveles, kiűz
Forró sugárt. Nem Romulus, és nem a
Borzas, kemény Kátó, s előtte
Más, vala példa ezen szokásra.

A régi polgár kincse kicsiny vala,
Nagy a hazáé. Senki azok közül
Tíz lábnyi tornáczból melegben
Északi hűs szeleket nem érzett.

Törvényeink megvetni nem engedék
A pázsitot, nagy városokat közös
Pénzen parancsolván kövekkel
S isteni házakat ékesíteni.

XVI.

Grosphushoz.

Csendre vágy, a kit zajos Aegaeumban
Megkap a szélvész, mikoron borongó
Felleg a holdat födi, s a hajósok
Csillaga eltűnt.

Csendre vágy a had dühe szülte thrákföld *)
A tegezshordó deli s nyálka Médus,
Csendre vágy, melylyel sem arany nem ér fel,
Sem bibor és gyöngy.

A beteg szívnek nyomorú csatáit,
A magas házak födelin koválygó
Gondokat nem kincs veri, nem poroszló
Kergeti széllél.

Boldog a kis sors. Kinek asztaláról
Sóedény, mely rá maradott, fejezlik,
Kit remény s undok nyereség, ha alszik,
Fel nem ijesztget.

Sokra mit célzünk rövid életünkben?
Mit futunk más más nap alá? Ki volt az,
Honja hagytaival ki magát magában
Tudta kerülni?

*) Virágnál : Trácze.

A pokol bú s gond evez a hajóssal :
A lovag dandárt követi, sebesb mint
Szarvas, és felhőt rohanással érő

Fergeteges szél.

Légy ma vig, holnap mi leszen, ne vizsgáld ;
Csendesen türd el, ha mi rossz szorongat.
Senki nem volt még igazán szerencsés,
S boldog egészen.

Hires Achilles mi hamartan elhalt !
A vajutt Tithon mi soká nyavalygott !
Majd talám, a mit té hiába várnál,
Megnyerem én azt.

Száz sereg nyájad szaporit ; körüléd
Göbölők bögnek, paripák nyerítnek,
Tégedet bársony takar, és kifestett
Véknya selyemnek.

Nem hazug Párkám ada kis majort és
Kis tehetséget dalolásra nékem :
Már nem aggódom, mit itél felőlem
A gonosz alnép.

XVII.

Mecénáshoz.

Oly sok panasszal mért keserítesz el?
Sem istenünknek sem pedig én nekem
Nem tetszik az, hogy mint sem én, te
Halj meg előbb, örömem, nagy ékem.
Ah jaj! Te, lelkem más fele, ha korább
Halálra jutnál, én fele részed itt
Mért késsem? illy élet nem édes
Élet, egész sem; azon nap olt el
Kettőnket és visz. Nem hamis esküvést
Tettem tenéked. Elmegyek, el, veled,
S végúton téged, Mecénás,
Légyen akármikor az, követlek.
El nem szakaszthat lángbőfőgő fene
Chimaera tőled, sem, ha reám kel is
Gyás, s ijeszt is száz kezével:
Párka s igaz Themis így akarta.
Mérték-jegy, avagy marczona Skorpius,
Világra létünk ellene, néz reám,
Vagy Bak-jegy, a melly mint tyrannus
Nepnyugaton s vizein hatalmas:
Csillagzatink majd nem hihető miként
Egyeznek: a jó Jupiter a gonosz
Saturnus ellen rád sugárzott,
S a sebesen röpdülő halálnak
Késlelte szárnyát; erre legott örült
A nagy theátrum, s tapsola; engemet
A törzsök ellen Faunus ótt meg,
Merkurius szeretőknek őre.

Kedves Mecénás! Szíves ígéreted
Szerént rakass már templomot, és nagyobb
Marhával áldozzál; mi vágunk
Aldozatúl alacsonyka bárányt.

XVIII.

A fősvénység.

Horátius boldognak érzi magát noha nem fénylik: azon
kevéssel, mie van, megelégszik: elmebéli tehetségé-
nek örül: nagy a gazdagságra nem vágy ezen rövid élet-
ben, a mit nem gondolnak meg azok, kik, más kárával is,
többet kívánnak.

Házamat nem ékesítik
Márvány, arany, szép csontok Indiából,
Sem gerenda, mely Hymetten
Nőtt, s Afrikának vágatott határin,
Nem neheztel oszlopimra.
Ismertelen sem húztam én magamhoz
Attalus királyi kincsét;
Selyem fonóim nincsenek, se bársony
Gyengesége nem takar be.
Főbb kincsem a jó szív, s az észtehetség;
Illy szegényt szeret nagy ur is.
Nem kérek égtől többet és nagyobbat,
Sem hatalmas pártfogómtól;
Elég ajándék én nekem Sabínum.
Nap napot siettet és űz,

Új hold világa jó, s megént enyészik.

Dús, te kit halál kerülget,
Márványokat vásárlasz öszve, s házat,
Sír helyett, akarsz rakatni ;

A morgolódo mélyre Bája mellett

Kelsz ki, s partain szorítod,
Mert a mivel bírsz szárazon, kevés az.

A mi több, te telhetetlen,
Elszántod a mesgyéket, és határt vetsz,
Mint neked tetszik magadnak.

Szegény, de híven tisztelő barátod,
Tőled így szenved gyakorta ;

Férj, s nője elkergettetik, s ölében
Házi istenit, s ruhátlan

És rusnya gyermekit vivén szalad, sír.
Mindazáltal a hatalmas

Gazdát is a mindent nyelő nagy Orkus
Várja tágas udvarába.

Több kell-e? Egyaránt föld nyilik világban ,
Mind szegénynek mind királynak.

Aranyt ígére a ravasz Prometheus,
Vissza hozzánk hogy hozatnék ;
Hiába ; mert meg nem hajolt csalóka
Fényre a komor poroszló.

Ez, kevély s dús Tantalust s fáját is,
Zárva tartja tömlöczében :

Ez, a szegényre s szenvedőre, őtet
Hívja, vagy ne hívja, hallgat.

XIX.

Bacchushoz.

Bacchust kietlen szirteken éneket
Tanítani láttam (hidd el utóbbi nyom!)
 Nymphák között, a kecske lábú
 Szatyrok is fülelének arra.
Evóe! most is borzad egész eszem:
Bacchussal eltelt: háborog és örül,
 Evóe! szánj Liber, te szánj meg,
 S rettenetes bötodat ne tartsd rám.
Immár az örült Thyasok énekim:
A borkutak s a téjpatakok, s adus *)
 Fa törzsököknek oldalából
 Bővesen elkifolyása méznek. ○
Zengem szabadban hitvesedet s jeles
Fényét egeknek csillagi közt, s mi nagy
 Kár érte házát Pentheusnak,
 S melly iszonyún vesze thrák Lykurgus.
Te győzsz folyókat s barbarus Oceánt,
Te messze terjedt bérceken ittason
 Kigyócsomót kötsz, s Bistonéknak
 Büntelenül tekered hajokra.
Midőn atyádnak birtokit osztani
Istentelen nép ment, te merész Rhetust
 Pokolra lódítád oroszlán
 Körmeivel s haragos fogával.

*) Odvas.

Bár tréfa, játék, táncz neked illenék,
Mintsem had, inkább : mégis előkelő
Voltál te s nagy, mind békeségben,
Mind mikoron hadakat viseltél.
Arany szarudban Cerberus ártani
Nem mert tenéked : farka hizelkedést
Csóvála : hármass nyelve nyalta
Lábaidat kifelé jövetben.

XX.

Mecénáshoz.

Erős s szokatlan szárny viszen engemet,
Két képü költőt, a levegő hígán :
Nem késem a földön továbbad,
Már magasabb az irigykedőknél,
A városokból elmegyek. Én soha
El nem halok, nem, kit te szegény szülők
Vérének ismersz s hisz, Mecénás,
És soha nem fog el engem a Styx.
Már száraimnak bőre keményedik,
S fehér madárrá változom el fölül,
Már újjaim simán s fejéren
S vállaim is pihesedni keznek.
Most én sebesben mint Ikarus fogom
Szemlélni a thrák partokat, Afrika
Szikláit és észak mezőit,
Én jelesen zenegő madárka.

A Kolchus, és a Marsusokat, noha

Titkolja, félő Dákus, utól Gelon

Szól rólam, a tudós Iberrel,

És ki vizét Rhodanusnak issza.

Hiú siromtól messze legyen nyögés,

Rút jajgatás, bús dal, panaszolkodás :

Nem kell kiáltás, nem halotti

Pompa, nem emlékezetre márvány.

HARMADIK KÖNYV.

I.

Ez életet nem a gazdagság és tisztség teszi boldoggá, hanem csendessége a szívnek, mely csak annyit kíván, mennyi a becsületes szükségre elég.

Gyűlöllek alnép, s tiltalak innen el;
En mint ma Músák papja egészen új
Verset szüzeknek s gyermekeknek
Enekelek. Legyetek figyelemmel!
Törvényt szab önnön népnek a király,
De a királynak Jupiter, a kevély
Orjasokon nyertes, ha pillant,
Földet, eget szeme megremegett.
Legyen, hogy ennek földe s gyümölcsöse
Nagyobb, hogy az, mint régi nemes, keres
Tisztet: hogy ez hiresb, hogy annak
Márs mezején sokat udvarolnak.
Igy sürgetik mind a felemeltetést;
De a halál nem válogat; a jeles
És a homályos név vödörben
Rázatik, és egyaránt kifordúl.
Ama gonosz nyak, melyre mezítelen
Kard függ le, legjobb étkeket el kivet:

Álmod reá nem hoz madárnak
Éneke s zengedező kobozsó;
Az édes álmom pór s alacsony földél
Alatt mulat csak, s a susogó folyók
Mellett, s az árnyékos ligetben,
Hol Zephyrek fel, alá röpsönek.
Azt, a ki többet mintsem elég neki,
Nem kér, sem ádáz tengeri vész, sem az
Arcturus és Hoedus, ha kél ez,
Az lemegyen, nem emésztí búval.
Sem jéggel elvert szőleje, sem hibás
Mezője, melynek fája esőre vet,
Vagy a heves csillagzatokra,
S majd az igen sanyarú hidegre.
A mélyt szűkebbnek érzik a halak
A bévetett s hányt kódarabok miatt :
Izzadnak építő s cselédi,
Izzad az úr, ki kevély lakását
Elunta földön. Hasztalanul ! ide
Késéri a bú s félelem őt, rezes
Gállýája mellett, és, ha nyargal,
Háta megett üget a komor gond.
Ha a beteg szív orvosa nem lehet
Sem czifra márvány, sem ragyogó ruha,
Sem a Falernus fűrtje, s kényes
Achemenes csemetéje : újdon
Új módi pompás házat, irigy szemek
Láttára, rakjak ? Vagy Szabinum szelíd
Völgyét zajos nagy gazdaságnak
Terheivel botor elcseréljem ?

II.

A rómaiakhoz.

Inti az ifjuságnak nevelésére.

Gyermekek korában túrni sovány kenyér
Mellett tanuljon, s majd az erősödött
Ifjú, lovon dárdát viselvén,
A fene parthusokat boszontsa ;

Kétes veszélyek közt szabad ég alatt
Eljen, s ha bástyák ormairól lenéz
Az ellenünk támadt királynak
Asszonya, és eladó leánya,

Imigy sohajtson : jaj jegyesem nem ért
A harczoláshoz, jaj ! ne haragítsa fel
Ezt a kegyetlen s mord oroszlánt,
Kit dühe emberi vérré kisztet.

Szép a hazáért halni s dicső dolog ;
A gyáva s félénk lelkűt is a halál
Eléri, nem kémelli hátát
S térdeit a szaladó legénynek.

Nem szenved undok hátrahagyattatást
A fényes erkölcs ; ő maga tiszt, ragyog
Magában, a nép kénye nagynak
Nem teszi őt, sem alávalónak.

Ő a halandót érdemiért teszi
Égnek fiává : úta rögös s bajos :
A köz csoportot s rút göröngyöt
Megveti, és magasakra szárnyal.

Az is jutalmat, és bizonyost, veszen,
Ki hallgat és megtartja hitét. Velem,
Ki a Ceres titkát kimondta,
Lakni nem engedem és hajózni.

A hitszegővel néha Diespiter
Ver büntelent is. Ritka, hogy a gonoszt
A büntető, bár sánta lábon
Jár is utána, nyakon ne kapja *) **)

*) Szoktassanak, mond, ifjaink a katona kemény életre, a hazának szeretetére, a becsületnek érzésére; így nem vágnak nagyra a közjónak kárával, így érdemeiknek fényével megelégedvén, a népnek alávaló módon nem kedveznek, s halhatatlanság a jutalmok. Végre szoktassanak szavoknak, hiteknek, ígéreteiknek megtartására; a hitszegő szintügy vét, mint az, ki a Ceres titkait kibeszéli, néha a büntelen is szenved miatta.

**) Mely nagy emberek voltak: Regulus, Curius, Camillus, Fabricius s többen! kikről I. 12. már énekelt.

III.

Az istenek gyűlése.

Junó megengedi Marsnak kérésére, hogy Romulus az istenek közé felvétessék.

A nagyra termett férfit, igaz s erős
Feltételétől el nem ijesztheti
Sem a reá morgó tyrannus,
S ellene kelt sokaság haragja,

Sem Adriának fergeteges dühe,
Sem Jupiternek rettenetes nyila;
Égnek szakadtával ledőlhet,
Dől is ugyan, de ijedni nem tud.

Pollux s csavargó Herkules e szerént
Erőlködött a csillagos égbe fel :
A kik között Augustus a szent
Ambrosiát eszi, s issza-nectárt.

Igy, tigrisidtől, mellyek igát nyakon
El nem viselnek, Bacchus atyánk te is,
Égig vitettél ; így Quirinus
Mars lovain kikerülte poklot :

Midőn Junó szólt s szépen az isteni
Tanácskozásban : Iliom, Iliom
Nincs ; a kaczér bíró s menyecske,
A szökevény, teve port belőle.

Miulta megcsalt isteneket, nekik
Bért nem fizetvén, Láomedon, nekem
S a szűz Minervának jogunk *) lett
Népire s csalfa hitű urára.

Nem fénylik immár a buja asszonyért
Hires szerelmű hőse, sem a király,
A hitszegő, Hektort nem adja
A görögökre vitéz segédül.

Hadunknak, a melly visszavonásaink
Miatt soká nyúlt, vége van. Én azont,
Kit megveték, kit Trójavérből
Ilia szült, unokámat, önként

Marshoz bocsátom : tündöklő helyen
Nectárt igyék, s a gondtalan istenek
Rendében éljen, boldoguljon ;
Engedem ezt neki most, s örökre.

De háborogjon hosszasan Iliom
És Róma közt, tenger : legyenek nagyok
A bújdosók, csak járja Páris
És Priamus temetője földét

A csorda, s lakják csendesen a vadak,
Legyen virágzó a Kapitóliom ;
A médusoknak győzedelmes
Róma parancsokat irjon, adjon.

*) Virágnál : jusunk.

Terjessze széllal rettenetes nevét,
A merre tenger nagy vize Afrika
S Európa közt választhatárjel,
S hol Nilus árja mezőket öntöz :

A fel nem ásott s jól heverő aranyt
Megvetni gyorsabb mintsem az emberek
Kezébe, melly szentségtörő, s foszt,
Húzni világra, s kikényszeríteni.

Azon határhoz, mellyet az ég borít,
Fegyverrel érjen, látni kívánatos,
Melly részen a nap süt leginkább,
S mellyen örök köd, eső borongnak.

De a vitéz nép értse meg, a miket
Mondok ma : mintsem kell, né legyen kegyesb ;
S bár boldog és nagy sorsa, régi
Trója helyett ne rakasson újat.

Az újra szült is gyász madarak mive ;
Elvesz siralmak közt. Magam én erős
Népet fogok reá vezetni,
Én, Jupiter felesége s húga.

Ha három izben kelni fog érczfala
Phoebus tanácsából, ugyan annyiszor
Hív Argosimtól rontatik le ;
Sír anya, gyermeke s férje vesztén.

Hozzád nem illik vig koboz e dolog,
S te Músa szünjél szólni az istenek
Beszédiről, mert vakmerőség,
A mi nagy, azt alacsonyra vinni *)

IV.

K a l l i o p e.

Horátius emlékeztén azon jótéteményekről, melyekkel a Músák ötet gyermekségében, s utóbb is, megszerették, hálaadásra fakad. A Músáknak köszöni, hogy Augustusnak szelid uralkodása alatt csendesen élhet; de nem is félhet, (a mit már másutt is mondott) mert ezen fejedelem a Músáktól emberséges s bölcs oktatásokat vett.

Jer, szálj le mennyből, s zengj sipodon jeles
Verset, királyné Kalliope! vagy is,
Ha tetszik inkább, szép szavaddal,
Phoebus arany czitharája mellett.

Halljátok őt? Vagy nem csal-e engemet
Édes bolondság? Nem csal; ihol vagyok
A szent ligetben; itt susog szél,
Itt gyönyörű patakok csevegnek.

*) A mit a két első strófában dicsérőleg mond Horátius, különösen azokat illeti, kiket itten magasztal, mert a közjóért, sok és különféle akadályok között, erősen s állhatatosan fáradtak. Polluxnak, Herkulesnek, sat. tetteit tudni kell.

Gyermek koromban mentem az Appulus
Vulturra, a melly túl van Apúlián :

Játék között mély álom ért el,
S ím! befödöztenek a galambok

Új lombbal, a mit szűk Acheroncia.
Csudált s az erdős Bancia, s mind azon
Nép, melly Ferentum kis határát
Lakja, de bő gabonát aratgat,

Hogy megmaradtam sértelenül, nekem
Kigyó nem ártván s medve : hogy öszvetett
Myrtus s borostyántól nyomattam,
Istenek által erős kicsinyded.

Músák! ti védtek, ha Sabinum magas
Dombjára térek, vagy ha megyek hideg
Praenestbe, vagy Tiburba, vagy szép
Bája meleg fürödő vizére.

Nem ölt Philipnél a gonosz ütközet,
Sem Pálinurnál víz veszedelme el,
Sem dőlt faszál engem, ki voltam
Szent kutatok s karotok barátja

Ha tik velem lesztek vigadoz hajóm
A Bosporosnak rettenetes szükén,
S a szárazon megjárom égő
Assyriát s fővenyét örömmel.

Az emberekhez durva britannokat,
S lóvért ivó vad konkanokat fogom
Eljánni, s a tegzes Gelónust,
S szittya vizét; s nem esem veszélybe.

Caesar is, a nagy had pihenésekor,
Midőn kifáradt, s munka után keres
Nyugalmat, a csendes magányban
Csak ti közöttetek él, s jut arra.

Tanácsadástok, tik kegyesek, szelíd,
S örültök annak. Tudva van, a gonosz
Titánokat, s szörnyű csoportot
Verte, leverte tüzes kövével

Az, a kitől fél a buta föld, szeles
Tenger, s pokol bús népe, kit istenek,
És kit halandók, kikre gondot
Ő visel és igazán, uralnak.

Nagy félelemmel Jupiter eltelék,
Midőn reá a vastag erős karú
Ifjak rohanván Pélionnal
Balgatagúl emelék Olympust.

De hát Typhoeus, és az erős Mimás,
Vagy a temérdek Porphyrión, s zömök
Rhoetus, s egész fákat lövellő
Enceladus tehetős-e mintsem

Minerva hangos paizsa ime dühödt
Vad szörnyek ellen? Harczola a heves
Vulkánus, és Junó nagy asszony,
Harczola, a ki ivét szünetlen

Hordozza vállán, és ki szabad haját
Kastáliának harmatival keni,
Ki Lyciát s Délust, hazáját,
Kedveli és Patarát, Apollo.

Okos tanács nélkül az erő lerogy,
Mellyet, ha bölcs ész jár vele, megsegít
Az ég is; ellenben lenyomja
A gonoszúl mivelő hatalmat.

Ebben Gyás a száz kezű nagy tanú,
S a tudva lévő fajtalan Órion,
Diána késértője; a szűz
Őtet azonban előlte nyillal.

Fájlalja a föld, hogy csuda gyermekin
Fekszik, hogy őket mennykövek a setét
Pokolra szórták, és az Aetnát
Meg nem emésztheti a sebes tűz.

De Tytiusnak mája is étetik;
A szárnyas őr nem hagyja el a buját:
Pirithoust, a rút szerelmest,
Vas nyügök őrizik alvilágban.

V.

R e g u l u s .

Minekelőtte Regulusról szól, Augustust dicséri, ki nem úgy, mint Jupiter dörgésével, hanem cselekedetivel mutatta meg hatalmát, mert ellenségein győzedelmeskedvén a római birodalmat kiterjesztette : megalázta a vitéz partusokat, a kik Crassust leverték, katonáit pedig alacsony szolgaságra hajtották, mivel az elfajultak magokat nem védelmezték, és a dicső haláltól inkább irtóztak, hogyszem a gyalázatos élettől. Ez, hogy valaha ne történnék, volt eszében az okos Regulusnak.

Hallottuk égben dörgeni Jupitert,
S hittük hatalmát : láttatos istenünk
Augustus ; a persát s britannust
Római járom alá vetette.

Crassus vitézlő népe hogy elfajult !
Rút férj, előszült rab, katonáskodott
Ipával. Oh visszára fordult
Curia, s hajdan erős, nagy erkölcs !

Médus királyért viva-e Appulus
És Marsus ? A név, szent paizs, öltözet
Eltűnt eszéből, bátor állna
Róma s az istene Veszta és Zevsz.

E gondolatból bölcs Regulus nem állt
Cserére, példát adni iszonykodott,

Melly a jövődöbelieknek
Kárt s veszedelmet okozni tudna,

Ha a legénység szánakodót magán
Lelhetne. Láttam függeni római
Zászlókat én a templomokban,
S könnyeden elragadott dsidákat

A Poenusoknál, mond Regulus, s szabad
Polgárainknak karjaikon kötő
Szíjat : kapuk nyiltan valának :
Római Mars ugarolt mezőkön.

Pénzen kiváltott fegyveres élesebb
Leszen? Gonoszhoz károkat adtatok.
A gyapju elvesztett fehérét
Nem veszi vissza magába többé.

A bátor erkölcs is, ha kiveszni tért.
Egyszer, fajult szívben nem ohajt helyet.
Mint a fogójából kiverhüdt
Vad suta, félni szokott az olyan,

Ki hitszegőknek hitt s megadá magát :
S az más osatában Poenusokat tipor,
Ki gyáva szíjat vont karokkal
Tűrt, s botor ott remegett haláltól,

Hol a dicsőség életet osztogat.
Békét hadért mert kérni? Gyalázatos!
Oh, oh te Karthágó! magasbra
Vitt az olasz veszedelme téged!

Mondják, szemérmes hitvese csókjait,
S kisdéd szülöttit, mint fogoly, elveté;
A földre nézett, s addig állott
Férfiasan komor arczalattal,

Miglen tanácsát, melly különös vala,
El nem fogádták a haza atyjai;
S könyveztek a nagy bujdosóra,
A mikor elsietett, baráti.

Jól tudta, mely kín várakozík reá :
Ő mindazáltal hív rokonin s egyéb
Népen keresztül tört magának
Vissza felé menetében útát ;

És, mintha szorgos dolgaitól üres
Lévén, Venáfrum rétire vagy kies
Tarentum erdőjére vágyván,
Menne magát kipihenni, elment *)

*) Crassus a. V. C. 701. veszett el. Regulus a. V C.
503. beszélt a római tanács előtt.

VI.

A veszni tért Rómához.

Bár büntelen légy Róma, lakolsz gonosz
Atyáidért, míg isteneid romolt

Szent házait s füst fogta régi

Képeit újra nem ékesítéd.

Uralkodol, mert isteneid nagyok

Előtted. Ez volt kezdeted, erre nézz.

Sok bal szerencsét s bűt az útált

Istenek adtak olasz hazánk nak.

Kétszer Monaeses és Pakorus hada

Aldotlanúl ment népedet ölte le ;

Csekély arany nyakláncza zsákmányt

Nyert, s azon ő mosolyog kevélyen.

Csak nem lerontott visszavonásaid

Undok dühében Dákus, ama derék

Nyilas, de rád tört Ethiops is

Számtalan és iszonyú hajóval.

E büntenyésztő század először is

A ház as élet mocska, utóbb egész

Házakra terjedt, s mint hazának

Mételye főt s alacsonyt ma senyveszt.

Felnőtt leánykánk kezd az ionai

Tánczhoz s örömmel, mellyre taníttatik

Nagy szorgalommal, s így forognak

Gyenge korában eszén szerelmek.

Majd hitvesénél, hol s mikor ez boroz,

Ifjabbakat néz ; sőt örömet kinek

Adjon setétben nem tekint,

A tilalomra bocsát akárkit.

Fel kel, ha híják, férje előtt hamar,
S tudtával annak, szolga vagy úr legyen

Spanyol hajóban, s kész azonnak

A mi gyalázat eladni drágán.

Nem illy szülőktől volt amaz ifjuság,
Melly tengeren vért, poenusi vért tiport,

S megtörte Pyrrhust, Antiochust

Azt az erőst, fene Hanniballal;

Hanem mezőn nőtt harczosoké vala,

Sabella földén durva göröngyöket

Rontott, kapált : fát vága feddő

Anyja szavára, s azont behordá,

Midőn hegyekről a nap ereszt nagyobb

Árnyékokat, s a járom alúl kifog

Fáradt tinókat, nékik adván

Kedves üdőt lemenő szekéren.

Minek nem árt a hosszas üdő? gonosz

Korban születünk mintsem az őseink,

A melly mi tölünk származandik,

Lesz gonoszabb maradék utánunk.

VII.

Asteriához.

Mit sirsz, Asteria, kedveseden, Gygen ?

Majd, első kikelet jó szele, gazdagon

Hozván Thynnai kincsesel,

Kedveskedni neked fog ő,

A hív. Várd jövetét, mert Orikum felé

Elhajtotta minap tengeri háború :

Ott tölt sok könyezés közt

Almatlan hideg éjeket.

A vendég fogadó asszony ugyan reá

Küld embert, ki imígy : Chlóe nagyon sohajt,

Eg érted, s ezer ilyen

Álkisértetet ad elő.

Hogy Praetus, ki hamar hitt, gonosz asszonya

Ingerlése szerént bünt s iszonyút foga

A szűz Bellerophonra,

S indult veszteni életét.

S csak nem Tartarusig száll Peleus, mivel

A thrák Hippolitét elveti : a hazug

Hord vétkezni tanító

Még több historiát elő.

Ő, mint szikla, siket, s állhatatos maradt

Mind eddig ; de vigyázz : Enipeus közel

Szomszédod ne talámtán

Megtessék neked, elkerüld,

Ámbár más ifjú nincs, ki tud a lovon

Szebben Mars mezején forgani mint sem ő ;

Más sincs a ki hamarb úsz,

S úszkál a Tiberis vizén.

Mindjárt este betedd ablakodat : ha bús
Lantot ver, ne tekints rája le : tégedet
Ő fog híni keménynek ;
Jól ! Légy állhatatos, kemény.

VIII.

Mecénáshoz.

Mars kalandáját minek üllöm én meg,
Nőtelen lévén, minek a virágok,
E rakás temjén, eleven gyep és szén
Rajta, csudálad,

Nemzeted s Grájok tudományit értő ?
Víg lakást s kecskét fogadék Libernek,
En, kinek lelkét csak alig hogy el nem
Vette ledőlt fa.

E nap évenként jeles, és az, a melly
Szurkozott korsóm dugaszát lerontja,
Melly, midőn Tullus vala consul, inni
Kezde be füstöt.

Jersze, Mecénás, mivel ép barátod,
Száz pohárt hajts fel : valamig kivirrad,
Itt mulass : minden harag és kiáltás
Messzire légyen.

Tégy le várasról bajos aggodalmat ;
Nem mozog Dákus Kotizon csoportja ;
Pártütő Médus maga lett siralmas
Veszte magának.

Régi ellenség spanyolok határin
Kantaber szolgánk, s valahára lánczunk
Rabja : tágított ivein, s mezőkről
A scytha lódúl.

Nincs, ki a népet fenyegetse : tennen
Dolgodon sem kell igen elmerülnöd :
A mit órád nyújt, vigan éld, s magadtól
Gondokat űzz el.

IX.

L y d i á h o z.

H o r.

Miglen kedvesed én valék,
S hószinű nyakadat míg nem ölelgeté
Más kedvesb ifiú : igen
Boldog, mint valamelly persa király, valék.

L y d.

Míg másért te nem égsz vala,
S miglen Lydia volt, nem Chloe, szívedé,
Voltam Lydia, s nagy nevű,
Híresb mint sem ama római Ilia.

H o r.

Engem most Chloe bir, Chloe,
Jó hárfás, s gyönyörűn énekelő leány.
Én érette, csak éljen ő,
Lelkemnek böcsüsebb másfele, meghalok.

L y d.

Én bennem Kalais tüze,
És ő benne viszont szüntelen ég enyim.
Kétszer, csak sokat éljen ő,
Én érette vigan szenvedem a halált.

H o r.

Hát majdan, ha Venus reánk
Pártoltakra tekint, s újlag egybeköt?
Ha a sárga hajú Chloét
Elhagyván, te nekem, Lydia, nyitsz kaput?

L y d.

Ámbár estveli csillag ő,
S szebb annál; te hi *) nád vagy, s imez Adria
Tengernél haragosb : veled
Élnem nékem öröm, s halnom öröm veled.

*) Hiú.

X

Lyce ellen.

Innád bátor ama vég Tanaist, Lyce,
Vad férj nője, szemed sirna reám, midőn
Elnyújtózva kemény éjszeleket keményb
Ajtódnak küszöbén tőrök.

Mert nem hallod-e, mint zúg, mi kegyetlenül
Ordít észak ezen gondosan ültetett
Erdőd fái között? Mint jegesíti meg

Éles Jupiter a havat?

Térj már észre, Venus gyüölöli a kevélyt.
Elpattanni szokott a feszes ij. Ne légy,
Mint volt kedvesihez Penelope, konok;

Téged római föld nevelt.

Oh, ámbár sem arany láncz, sem esenkedés,
Sem halvány szeretők képe, sem elcsapó
Férjed Pierisért lángodozó tüze

Nem mozdít : az alázatost

Szánd még is : te kemény cserfa, te nem szelidb,
Mint a maurusi hév föld hideg állati.

Mindenkor küszöböt vagy zuhogó esőt

Nem szenvedhet el oldalam.

XI.

Merkuriushoz.

Merkuri, bölcs mestere Amphionnak,
A ki mozdított köveket dalával ;
És te is hét hurral erős hatalmú
Zengedező lant !

Nem valál szós rég s böcsös, íme ! Dúsok
Asztalán, s szent ünnepeken jelen vagy ;
Verseket, mellýekre füleljen a vad
Lyde, nekem zengj.

A ki mint három kikeletre fordult
Fris csikó játszván szökik erre s arra,
Retteg a kéztől, s nem akar szerelmes
Férfihez érni.

Tigrisek s erdők, ha zenegsz, mozognak
Késlelőjök vagy sebes árvizeknek :
Cerberus, mórd őr, pokol udvaránál
Szódra szelíd lett ;

Jöllehet szörnyű feje száz kigyótól
Őrzetik, három neki nyelve, szája,
Rút lehellet jó s iszonyú genyetség
Forr ki belőle.

Ixion s a bús Tityus nevetni
Kénytelen volt : míg Danaus leányit
Múlatá versed gyönyörűje vödrök
Szárazan állott.

Lyde a bűnt értse, s miként lakolnak
A gonosz szűzek, s mi hiába gyorsak
A lyukas hordóba vizet meríteni,
Értse, hogy a bűn

Még pokolban is veszi büntetését.
Átkozottak ! hogy tehetének illy bűnt !
Átkozottak ! férjeiket merészlék
Ölni, megölni !

Sok között egy volt, maga férjre méltó,
Hitszegő atyját ki dicső hazuggal
Csalta meg, szép fénye ezen nemes szűz
Minden üdőnek.

A ki szólt, kelj fel jegyesem, szerelmem ;
Az, kitől nem félsz, örök álmot ad rád,
A hitét rontó ipadat s leányit
Hagyd ide, fuss el.

Mert ezek, mint borjat az éh oroszlán,
Férjeket, jaj ! jaj ! megölik ; de téged
Én szelídb lelkű kibocsátlak épen
E palotából ;

Bár atyám terhes vasait viseljem,
Mert kegyes voltam jegyesemhez, és bár
Engem a végső Numidákhoz üzzön
Számkivetésbe.

Menj! hová földön s vizen elszaladhatsz,
Éj s Venus kedvez. — De sirom kövébe,
Édesem! majd gyász esetünket ásd be
Emlékezetre.

XII.

N e o b u l e. = *Nebuló?*

Nyomorult az, kit az Ámor nem örültet, sem az
édes

Bor ital, s kit rokonának fenyeget mostoha nyelve.
Kosaradtól Cytherének fia vonz el, Neobule;
Fonaladtól Liparának gyönyörű gyermeke Hebrus;
Mikor ő a Tiberisben fürödött meg. Ha fel ülván
Lovagol, Bellerophon sem derekab hős; nyer
ököllel,

Nyer inakkal. Ha vadász, szarvasokat hajt sere-
genként.

Ravasz és gyors, csemeték közt bekerít erdei süldőt.

XIII.

A Bandusiai forráshoz.

Oh forrás ragyogóbb mint üveg, érdemelsz
Bort s jól illatozó gyenge virágokat :

Holnap nyérsz. bakot ; immár

Szarvas homloká, s harczoikat

Kezd harcolni, s Venust üzni ; haszontalan ;

Mert néked nevelém : hűs vizedet piros

Vérrel festi ki pajkos

Nyájam kis nevedékenye.

Nem tudhat teneked hév meleg ártani ;

Sőt kedves hideget nálad igás ökör

Fáradtsága után lel,

S a széllel légelő barom.

Fel fog téged is a hír, mivel énekem

Tölgyfád, melly bele nőtt hézagos öblibe

E köszikla halomnak,

Mellyről szökve cseveg vized.

XIV.

Augustusnak vissza jövetelén örvend Horátius.

Herkulesként mint te beszélted, oh nép!

Ment borostyánt venni halállal, és im !

A spanyol földről haza tére Caesar.

Győzedelemmel,

A kiért kedves felesége s húga
Áldozott buzgón igaz isteninknek :
És ezekkel számos anyák örülnek,
S ünnepi pompát

Járnak épséges fiaikra nézvén.
Gyermekek, s tik, férfiak árvasági !
A bal, illetlen neveket s ígéket
Félre tegyétek.

Szent nap ez nékem ; szalad a komor gond
S félelem tőlem : had, erőszak, a míg
E kerek földnek fejedelme Caesar
Lenni fog, eltűnt.

Hozz, inas, rózsát s kenetet, de hozz jó
Bort is, a melly emlekezik dühéről
Spartakusnak, s ép maradott helyében
Marsusi hadkor.

Mond Neárának : szaporán csomóba
Kösse hajfürtét, s jöjön el ; ha késlel
Ajtajának pór s makacs őrizője,
Hagyd oda tüstént.

A fejáról haj haragot szelidít ;
Illy boszúságot fiatal hevemben
Tűrni, Plankus consul alatt, szokásban
Nem vala nálam.

XV.

Chlorishoz.

Ringyrongy Ibikus asszonya,

Pajkos vágyaidat fogd zabolára már,
S végezd el bujaságodat.

Érett vagy, s közel a sírhoz, ugyan miért,
Játszván friss szüzeink között,

Mockolsz el ragyogó csillagokat, te köd.
A mit tesz Pholoe, neked

Illetlen, te ne tedd Chlóri; leányod az,
Ifjak házait ütheti,

Mint dobszóra üdült s feldühödött Thyász,
Ő Nothos szerelem tüzét,

Nőstény kecske gyanánt, érezi; játszhatik;
Néked, vén dada, gyapju kell,

Nem lant: fanni nemes Luceriába menj.
A szép rózsavirágokat

Hagyd másnak, ki se idd söprűig a pohárt.

*) A harmadik strophában: „férfiak árvasági“ azok, kiknek férjeik a hadban elveszének. — „Iam virum expertes, azaz, virorum, nem virum expertae, mint a vulgátában vagy on. A „virum expertes“ átkozhatták a hadat. Bella detestata matribus. Azért inti Horátius: male ominatis parcite verbis s a t. „Jegyzet a 96-ik laphoz.“

XVI.

Mecénashoz.

A bezárt Danaét réz torony, és erős
Ercz ajtó, s fülelő hív ebek őrizék,
Búsongó ugatás és morogás között,
Védvén váltig az éjjeli
Nőszöktől; de Venus s Jupiter a szüzért
Félő Akrisiust megneveték; ha majd
Istenség fog arany lenni, legott kinyílt
S tágas lészen az út neki.
Általront az arany tábori rendeken,
Szét hány kőfalakat sokkal erősben az
Ég villámainál. Elvesze a görög
Jós és háza arany miatt.
Feltört sok kapukat s várasokat Filep,
És fő fő urakat, szórt adományival
Szédítvén, lecsapott. Durva hajós vezért
Illyen tör kecs eget s fog el.
A mindegyre növvő pénznek utána jár
A gond, és az ehés vágy. Vala jó okom,
Mecénás, nemesek hágy dücse! büszke fényt
Távoztatni s fuvalkodást.
Szívétől ki sokat megvon, az istenek
Gazdaggá teszik azt. Átszököm én üres
A szűkekhez : amaz boldogokat, kiket
Gond, bú nyom, vigan elhagyom.
Igy én a kicsinyen láttatos ur leszek,
Nem mint az, kinck a nem henye Appulus

Szánt, s termése zsinár csűreiben hever :

Gazdagsága nagy, ő szegény.

Csendes tiszta folyóm, kis ligetem kevés

Holdföldön, s gabonát bőven adó mezőm,

Boldogb állapotú mintsem azé, kinek

Fárad, szánt, takar Afrika.

Nem gyűjt a Kalaber mézet ugyan nekem,

És a Laesztrygonok Bacchusa sem javúl

Pinczémben, juhaim sincsenek a kövér

S gyapjas Gallia rétein :

Még is nem vagyok én ronda szegény, s ha kell,

Többet kész örömet nyújtani bő kezed ;

Szűk körben ha vagyok zárva, adóm kevésb,

S könnyebben fizetem le azt,

Mint birván Phrygiát, s Lydia kincseit.

Szükségben nyavalyog, a ki sokat kíván.

Jól van dolga kinek, mennyi elég lehet,

Annyit szűken az Isten ad.

XVII.

Aelius Lámiahoz.

Oh régi Lámus nagy faja, Aelius,

Mert tőle minden Lámia vett nevet,

Mint könyveink emlékezetre

A maradékokat is kijegyzik ;

Attól eredtél, a ki hatalmasúl

Országla hajdan Formia városán,

És a ki Líríst, melly lefolytán
Mendegél a Marikába, birta.
Holnap levéllel megtelik a liget,
Szél jó keletről, s fergeteges dühe
Hitvány hinárral partot önt el;
Igy, ha igaz szava, így jövendel
A kákogó vén varju. Ma rakj aszu
Fát öszve; holnap bort s malaczozt te s a
Cseléded, a Geniusnak
Csenedesen áldozatúl mutass be.

XVIII.

F a u n u s h o z .

A midőn jársz, kelsz mezeim határin,
Pán, szökő Nymphák szeretője! légy jó
Diszke nyájamhoz, ha gidám eleste
Kedves előtted

Minden év végén, ha Venus szerette
Társa, a korsó teli van borommal;
S régi oltárod szagos illatokkal
Bő füvet éget.

Játszanak barmok szanaszét mezőkön,
A midőn megtér ötödik December :
Ünnepet tart a falu, csenedesen van
Réteín ökre.

A juhok bátrak kinevetni farkast,
Lombokat hánynak neked a nagy erdők;
A kapás tombol s veri a megútált
Földet örömmel.

XIX.

Telephushoz.

Inachus mikor élt, s mikor
Kodrus népeiért halni merész király,
Minden szód, s az Eák neme,
S a szent Trója körül lett gyakor ütközet:
Melly árú legyen a Chios
Szőlőből kinyomott lév, s fürödött ki ad,
Hol, és hánykor oszol hideg
Tőlem, nem forog ez, Telephe nyelveden.
Add új hold poharát hamar,
Add fél éj poharát, add, inas, Augurét.
Három, vagy ha kilencz lesz is,
A korty vízzel elegy nem fog az ártani.
Músák száma kilencz, kilencz
Korty hát, nem kevesebb, a neki lelkesült
Költőt illeti. A szelíd
Csendesség szerető Grácia s két huga,
Csak hármat szeret, enged is.
Kedvem van; mi okért a berecynthusi
Sípnak szelleme nem sikolt?
Mért függ e heverő lant s hedegű falon?

Rest kéz gyűlöletes nekem :

Szórj rózsát szanaszét : hallja meg a bohó
Lármát a köhögő Lykus,

S nem hozzája való gyenge, fris asszonya.
Téged, Telephe, szép hajú

Millyen fénylik az est csillaga, tégedet
Vigasztal gyönyörű Rhodéd;

Engem rossz Glycerám, ah! szomorít, emészt.

XX.

Pyrrhushoz.

Nem tudod, melly nagy gonosz ér, ha kölket
Mord oroszántól el akarsz ragadni?

Majdan a harctól megijedsz te félénk
Pyrrhe, de rabló;

Mert sok ifjak közt, kik elejbe állnak,
Vissza tőled kéri jeles Neárchust,
Nagy baj, a prédán ha te nyersz-e többet,
Vagy pedig ő nyer.

E között, míg gyors nyilakat te kapdossz,
Ő meg ártalmas fogakat fen; a ki
Harczbíró, mondják, nem ügyel mezítláb
Győzedelemre :

Balzam illattal haja foly le vállán,
Mellyre lágy szellőt legyezővel éleszt :
Hajdan ilyen volt Nireus, vagy Idán
Elragadott szép.

XXI.

A korszóhoz.

Egy fő biránk volt, Manlius az, mikor
Világra jöttünk én s te : legyen panasz,
Pör, tréfa, düh benned, s bolondúl
Víg szerelem legyen édes álom,
O drága korszó ! Massikumod legyen
Akármilyen névvel, szálj le ezen napon ;
Korvínus úgy kívánja : tiszteld
Erdemeit nemes ó boroddal.
Ő Sokratessel van teledes teli,
De még is el nem vet komoran, jere :
A régi Kátó is, beszélnek,
Gyakran ivott, s vigadott bor által.
Te gyenge kinnal megfogod a kemény
Erkölcst és észet néha, te nyájasan
A bölcs tanácsát, érzeményit,
Gondolatit kiveszed belőle :
Te a szomorgó szívnek erőt, reményt
Adsz, s a szegénynek szarvakat ; ittasan
Nem fél királynak mord szemétől,
Sem darabantnak ölé vasától.

Téged Liber, téged, ha kegyes leszen,
Venus, s barátság asszonyi s éjjeli
Mécsek kinyujtnak, miglen a nap
Csillagokat le nem űz egünkről.

XXII.

Diánát tiszteli.

Szűz! vadon berkek s hegyek őrizője,
A szülők három szava téged indít,
S a haláltól elragadod, te hármas
Isteni asszony :

Szent legyen néked majorom fenyője!
Mellyre évenként örömet kanomnak,
A ki készül már agyarozni mással,
Vérit elöntöm.

XXIII.

Phidyle.

Ha tárt karokkal szívedet ég felé,
Midőn kel új hold, Phidyle, felfogod,
S temjént, göbét és új gyümölcsöt
Áldozatul visesz istenidnek :
Szülőd nem érez kárhozatos szelet,
Gabnádra nem fog szállni sovány üszög;

Ép, víg marad gyengécske nyájad,
Majd, ha komor levegő lesz őszkor.
Azon tuloknak, melly havas Algidus
Bérczén s homályos tölgyei közt legel,
Vagy Alba rétén nő kövérré,
Főpapi balta veendő vérét.
Ezt, bár akarnád, nem cselekedheted;
Miért is ölnél sok juhot el, te, ki
Zöld myrtuságból s rosmarinból
Kötsz koszorút kicsiny istenidnek.
Oltáron a jó szív s vele tiszta kéz,
S kis liszt, sisergő só lobogó tűzön,
Engesztelőbb, mint drágalátos
Aldozat, isteneid haragját.

XXIV.

Az erkölcsromlásról.

Bird bár kincses Arábia
Gazdagságait és India gyöngyeit;
Foglald épületekkel el
A nagy Thuscia és Adria partait:
Ha gyémánt szegeket visel
A végzés, s kegye nincs fő kaponyák iránt,
Szív félelme gyötörni fog,
Míg törébe szorít tégedet a halál.
A scythák, kik idestova
Járván, házaikat szekereken viszik,

Boldogbak, s az erős geták,
A kik közteleken szántanak, és szabad
Termést víg Ceres ad nekik ;
Év telvén friss ugart metszenek : a dolog
Terhét, mellyen ez átesett,
Egy más vállaival felveszi s végezi.
Ott ártatlan az új anya,
S mérgét nem nyelik a mostoha gyermekek.
Férjén a feleség nem ur,
Sem fényes szerető néki nem oltalom.
Nem jószág, hanem a szülők
Jámborsága derék jegyruha, s a leány
Szent hívsége, ki mást kerül :
A vétek tilalom vagy bizonyos halál.
Oh hát a ki kiirtani
Gyilkos visszavonást s várasi düht akar,
S olvastatni sok oszlopon
Illyenféle irást : Ez, haza atyja volt :
Bátran törje meg a gonoszt,
S a későbbek előtt szép neve lesz ; mivel,
Ah jaj! a jeles érdemű
Míg él, gyűlöletes ; holta után böcsös.
Búsan mit panaszolkodunk,
A vétek ha szilaj módra gonoszcodik ?
Mit használ, ha nem őrzetik
A törvény ? ha sem a hév nem ijeszti el
A kalmárt, sem az északi
Sark s fagyvette vidék : tengereket bejár
S meg győz a ravasz ész s hajós.
„A szükség igen el böcsstelenít ; lator,

Rút, és szenved akármit is ;

Attól, a mi dücső s nagy dolog, eltaszít.“
Im! vár a Kapítólium,

S a nép víg örömek közt, oda vagy pedig
E tengerbe vigyük hamar

A kártékony aranyt, gyöngyöket, érczeket,
A bűnnek bizony eszközit.

A bűn fáj igazán? fojtsad el a gonosz
Fösvénység gyökerét előbb,

S fogd a lágy apalin szíveket, és kemény
Munkát adj idején nekik.

A semmin nem okult patricius fia
Ülvén szédeleg a lovon,

És fél üzni vadat; játszani tud görög
Forgót, vagy, noha tiltva van,

Koczkát, mint akarod vetni tudós s merész :
Atyját nézdsze, hitét szegő ;

Vendéget s kenyeres társakat elrabol :
S méltatlan fia gazdagúl

Más pénzén : gonoszúl nő ugyan a ravasz
Gazdagság, de kevés neki ;

Mindég többet ohajt, a ki sokat kíván.

XXV.

Bacchushoz.

Elteltett veled engemet,
Bacchus, merre ragadsz? Melly ligetek közé,
Vagy barlangba ez újdön új
Lélektől vitetem? Hol van az a magány,
Mellyben csendesen a jeles
Caesárt csillagokig s Jupiterig viszem?
Új fényt hirdetek és dücsöt,
Millyent még ez előtt senki sem énekelt.
Igy ámúl el eszén kívül
Serkenvén Eviás a meredek hegyen,
A Hebrusra midőn tekint,
S a hóval födözött Thrácia bérczeit,
S vadság lábaival bejárt
S eltiprott Rhodopét nézi. Mi szép nekem
Itt tébolygani, partokat
És erdőt egyedül látni, csudállani!
Oh, a Nájadesek feje,
S Baccháké, kik erős s mély gyökeret vetett
Szálás kőrösöket szabad
Kézzeel képesek a földre teríteni :
Nem könnyű, nem alávaló
Műről, s emberiről énekelek. Ragadsz,
Oh szőlőleveles vezér!
Édes veszedelem menni nekem veled.

XXVI.

Venushez.

Éltem leányok kedvetekért minap,
S voltam vitézek közt nem alá való :
Most már ezen templom falára
Fegyverimet feladom Venusnak.

Itt függjön a bal részen az éjjeli
Lámpás, az ív, itt függjön ime dorong,
Melly a betett ajtót előttem
Tudta ijeszteni és kitárni.

Oh szent ! ki boldog Cyprusodat bírod,
S a hótalan Memphist, nagy uralkodó !
Érezze már egyszer kegyetlen
Ostorodat Chloe büszkesége.

XXVII.

Galateához.

A gonosz lelkek vezetője legyen
Páris, és kölykes kutya, róka, farkas,
Ez, mikortan Lánuvium mezőjén
Jő le sietve.

A kigyó is vesse magát keresztül,
Nékik útokban sebesen, s ijeszse
Nyíl gyanánt, mint a lovakat; de téged
Féltelek, és im!

Miglen álló tónkra ama madár nem
Tér meg, a melly tud nagy előre záport
Szólni, kéressel fogok én keletről.
Híni ki hollót.

Elmehetsz : légy boldog akárhol élne
Tetszik, és minket ne felejts el; immár
Tégedet nem tilt, Galatée; szarka,
S varju az úttól.

Mindazáltal látd, lesiet veszélyes
Órion : forr Adria öble : Jápyx,
En tapasztaltam, noha tiszta, még is
Fergeteget fú.

Türje ellenség fia; nője déli
Szél dühét, s érezze agyarkodását
A zajos síknak, s haragos habokkal
Partra kidöltét.

Igy merész Európe csalárd bikának
Hitt igen bizvást; de vadak s veszély közt
Tengeren lévén teli félelemmel
Rettege sorsán.

Csak minap réten szedeget virágot,
Kötni Nympháknak koszorút; ma éjnek
Szűk világánál egyedül vizet lát,
S csillagot égen.

És Kretét, száz várasival hatalmast,
Érte végkép, s oh atya! kit leányod
Megvetett, szent név! eszelős, te rajtad,
Monda, kiadtam!

Ah! hová, honnan! Nem elég halál egy
A szüzek vétkét letörölni! Ébren
Jajgatom rút tettemet, avvagy annak
Képe hi *) módon

Engem ártatlant csal-e? mint az álom,
Melly kemény csontos kapun elmegyén s vész
Tengeren jobb volt-e vagy a mezőkön
Járni virágért?

A gonosz tulkot, ha kezemre jőne,
Őszve szaggatnám haragos dühömben,
Szarvait, bátor szeretém, letörném
A fene szörnynek.

Szemtelen hagytam el atyámat, és még
Szemtelen késem le pokolra! Isten!
A ki ezt hallod, legyek én oroszán
Étke ruhátlan!

*) Hiú.

Míg sovány éhség kies arczaimmal
Böcsstelen nem bánik, az éltető nedv
Míg egész ; mint szép akarok vadaknak
Étele lenni.

Ah, bitang Európe ! atyád reád jő,
S halni késel még ? Ihol ! e derék cser,
Köss sinórt torkodra, de jó erősen,
Róla lefügghetsz ;

Vagy, ha kősziklák hegyes éle kedvesb,
Jer, bocsásd szélnek magadat ; hanem ha
Rusnya szolgáló kiszabott üdöre
Fonni szeretnél

Nagy király magzat, s valamelly lotyónál
Lenni ágyas. — Bús panasztit, jelenvén
Mind Venus, mind a fia kezivére
Dőlve, kaczagta.

Végre, hogy nagy csúfot üzött belőle
Mondta : légy csendes : ne pörölj magaddal ;
Majd az úndok, rút bika törni néked
Engedi szarvát :

Jupiternek vagy felesége, mit sirsz. .
Fő szerencsédet helyesen viselni
Tudd ; világ egy része nevet nevedtől
Vészen üdővel.

XXVIII.

Lydiához.

A kinél mint vendég vigad.

Neptúnus jeles ünnepén

Jobbat mit tehetek ? Hozz, Lyda, bort,
Hozd a Caecubumit hamar.

A bölcs ész rekeszit törd fel erővel is.

A dél, látod, alá hajol,

Még is, mintha sebes mentiben állana

A nap, resten adod fel azt

A bort, melly Bibulus consul alatt terem.

Neptúnus minekünk leszen

És a Nereidek zöld haja énekünk :

Te horgas czitharán zenegd

Látónát s siető Cynthia íjait :

Vég versem kit ural Knidos

S fénylő Cykladesek, zengi, s ki Páphuszán

Hattyuk szárnyaikon röpös ;

Illendő dalokat mondok az éjnek is.

XXIX.

Mecénáshoz.

Tyrrhen-királyok vére, neked derék

Hordóm szelíd jó borral egészen áll :

Van rózsza, Mecénás, vagyon jól

Illatozó kenet is hajadra,

Régulta nálam. Jöni hamar siess ;
Tibur folyóit s Aeszula réteit
 Ne nézd szünetlen, bérceit se
 Atyja ölü Telegon hegyének.
A bő unalmat hagyd oda, s a magas
Felhőkig érő szép palotáidat ;
 Se Róma füstét se zaját, s dús *)
 Fénye között örömit ne bámuld.
Változtatásban néha gyönyörködik
A gazdag ; a szűk házban is ő neki
 A tiszta tál s ét, pompa nélkül,
 Gondait elveri homlokáról.
Már, ki eddig rejtekiben tűzét
Tartotta, látszik hév Cepheus : dühöd
 Már Prócyon, forr oroszlán
 Szár az üdőt mezeinkre hozván.
Már a juhász és nyája erőtelen,
Árnyékot óhajt, s friss patakot keres :
 Silván cseréjét bujja : hallgat
 Part, sziszegő szeleket sem érez.
Te, várasodról, mint legyen az helyén,
Aggódol ; és félted, ne talám neki
 Ártson vagy a Seres, vagy a vad
 Baktra s lator Tanais csoportja.
Sűrű homályban rejti az Isten el
Azt, a mi még jó ; és ha határain
 Túl a balandó megy remegve,
 Arra nevet. Te, jelen valóddal,

*) Virágnál : „Se Róma füstét s zajgását, se gazdag,“ két szótaggal hosszabb.

Azt öszve szedvén, hasznosan élj ; egyéb,
Mind a mi van, folyvást megyen és halad

Most csendesen ; majdan kidöntött

Szálakat és köveket magával

Viszen : barom, ház hempelyeg : a hegyek

S erdők süvöltnék tengerig, a mikor

Nyugalmaikból több folyókat

Hirtelenül kiriaszt az árvíz.

Úr az, s magának vig ura, a ki így

Szólhat : Ma éltem. Jupiter a jövő

Napot borítsa fellegekkel,

Vagy kiderítse szelíd sugárral,

A multát el nem törli s törölheti ;

De változást sem tesz s tehet, a mi volt,

Azon, s mit a mult óra egyszer

Elragadott sebesen magával.

Kegyetlenül vig s játszani pajkosan

Kész a szerencse ; fő helyeket lenyom,

S változtat, a mint kedve tartja ;

Majd ide, majd oda másra hajlik.

Dicsérem a míg megmarad énvelem ;

Ha engem elhagy, a mit adott, vigye.

S magam javából a szegénység

Tiszteletes szugolyában élek.

Hozzám nem illik nagy fogadásokat

Az isteneknek tenni, s haszontalan

Foházkodás közt alkudozni,

Ha recseg árboczom a szelektől,

Hogy el ne nyeljék árumat a habok.

Akkor segédül lesz ladikom, s azon

Engem veszélyből a kegyes szél
Partra viszen, s az iker ragyogvány.

XXX.

X **Horátius halhatatlanságot jövendél
magának.**

Már ércznél is erősb oszlopom áll, s magasb
Mint sok kincsbe került pyramisok : nem árt
Ennek zápor eső s északi szél dühe :
El nem döntheti ezt számtalan év sora,
S halkal mendegelő hosszas üdő keze.
Rajtam teljes erőt nem veszen a halál ;
Jobb részem nem esik sír fenekére le ;
A késő maradék emlékezik reám ;
S năpről napra dűcsőbb névvel öregbedem,
A fő pap valamíg a Kapitólium
Dombján, és vele a szűz fel, alá menend.
Majd, a merre lezűg a sebes Aufidus,
S hol pór nemzeteken Daunus uralkodott,
S szomszjas föld ura volt, a lakos emleget ;
Mert, ámbár alacsony származatú, magas
Lettem, s kezdtem olasz verseket a görög
Lantnak hangja szerént zengni. Kevély lehetsz,
Érdemmel keresett s nyert nevedért ; nekem,
Kedves Melpomeném, delphusi lombot adj.

*) *emlékezik reám*

NEGYEDIK KÖNYV.

I.

Venus hoz.

Ismét harczra tüzelsz, Venus,

Kérlek, kérlek igen, rája ne kinszeríts.

Nem, mint jó Cynarám alatt,

Tűröm terheit el. Lágy örömök kemény
Szívű anyja, ne bántsod azont,

Kin majd ötvenedik tél vagyon, és ki nem
Képes tenni parancsodat;

Már edzett. Oda menj, hol fiatal vigak
Várnak, s néked esenkedők :

Menj fényes szekered hattyuin és röpülj;
Paulus háza neked való :

Ott lelsz, a ki veled tartani tud s akar.

Ő szép, ő nemes és tanult,

A félénk s remegő vétkeinken segít.

Száz meg száz tudománya van :

Ő zászlóid alatt büszke vitéz leszen.

Ha bővebbet előz, s örül,

Mert bajtársai közt a koszorú övé,

Márványból rak az Albai

Tó mellett teneked templomot, és ugyan
Czitromboltozatút, te ott

Temjét szüntelenül szísz kegyes orrodon.
Ott lant és berecynthusi

Síp zeng, s trombita, kürt, énekek áldanak.
Kétszer, gyermekek és szüzek,

Napjában nevedet hirdetik, és vigan
Mint a Sáliusok, fejér

Lábbal, képed előtt módosan ugranak.
Nem kell senki; de kölcsönöst

Még a csalfa remény sem mutat énnekem.
Nem tetszik borital között

Rózsákkal fejemet kötni, keríteni.
Hajh! vajjon, Ligurin, mi ez?

Egy csepköny szomorún este meg arczomat.
És nyelvem, noha szólani

Gyors, mostan hűbög és szóközepén megáll.
Álmom téged ölel: ha vagy

A Mársnak mezején, bátor előtte futsz,
Késér nyomdokidon: ha ússz,

Téged nyalka, kemény, nem hagy el a vizen.

II.

Antonius Julushoz.

Pindarus lantján nem akárki zenghet ;
Vagy, ha hozzá fog, Dedalus kezéből
Vett viasz szárnyak viszik őt, de majdan
Lesz neve tenger,

Mint az árvíztől dagadott folyóka
A magas hegyről omol, és kitörvén
Partain, zúg : Pindarus úgy rohan ; bő
Szája, beszéde.

Zöld borostyánból koszorút fejére
Érdemes lett nyerni, ha dithyrambust
Forgat új szókon szabadon, s magát le
Nem köti s versét ;

Vagy, midőn zeng isteneket s azoknak
Magzatit, kiknek kezek által élni
Szüntek a Centaurusok, és Chiméra
Lángot okádni ;

Vagy vitézt zeng, kit haza győzedelme
Nagy dücsőséggel vive, mert ököllel,
Mert lovon vitt, s ád neki nem halandó
Lantja jutalmat ;

Vagy ha sír egy jó fiatal halálán,
Kin szerelmes társa zokog szünetlen,
És nemes szívét viszi csillagokhoz,
S menti pokoltól.

Nagy s erős szellő viszi s tolja Dirce
Hattyuját, Julus, mikor ő igyekszik

A magas felhők tetejére. Én, mint
A Matinumban,
Méh, ki munkával szedi össze mézét,
A vizes Tíbur mezein s folyója
Partain, kis versemet izzadással

Költeni szoktam.

Zengd te Caesárt, zengd jelesebb poéta,
Majd midőn a vad s iszonyú Sikambert
Húzza szent halmunkra, s fejét dücső lomb

Fogja ölelni.

Főbbet és jobbat nem adott világnak
A nagy ég végzése, nem adnak a jó
Istenek, bár a mi üdönk lehessen

Régi arany kor.

Zengd te a szent s víg napokat, s hogy épen
Visszatért Caesar örömét kicsinynek,
Nagynak, és hogy jött vele várasába

Béke, barátság.

Én is akkortan (valamit ha zengni
Tudhatok) zengem : Gyönyörű nap ! áldott
Nap ! hozod Caesárt, ki vagyok szerencsés

Általa s boldog.

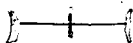
Majd, ha nagy pompával előmegy, ohja !
Meg meg örvendezve kiáltjuk, ohja !
Mink s egész váras ; fog is égni temjén

Isteneinknek.

Tíz bikád és tíz tehened feloldoz
Téged, engem kisdéd üszöm, ki válván
Anyja tögyétől, legel a mezőkön

Áldozatomra.

Szarva, mint három napi hold, kicsinyke,
S görbe formájú : jegye homlokának
Hó fejérségű : de egyébaránt, hol
Nincs jegye, sárgás.

III

Melpomene.

Az . kit, Melpomene, csak egy
 Szép szemmel te körül nézsz születésekor,
 Híressé sem az isthmusi
 Baj nem teszi, sem a gyors paripás kocsi
 Mint győzött haza nem viszi,
 Sem mind zöld koszorús hadviselő vezért,
 Hogy sok büszke király levert,
 Nem bámulja vigan a Kapitólium :
 A csendes Tibur és vize,
 Melly áldott mezején csergedez és lefoly,
 S a sűrű levelű liget,
 Lantossá, kit örök hír nemesít, teszik.
 Nekem Róma, világ feje,
 Im! méltóztatik a lantosi karba helyt
 Adván lenni vigasztalóm,
 És immár az irigy nem harap olly igen.
 Kedves Músa ! ki tudsz arany
 Lanton kellemetes hangokat ejteni,
 S még a néma halaknak is
 Tudhatsz adni, ha kell, hattyui zengzetet,

Jóvoltod, hogy akárki lát,
Ujjal rám mutat, és római énekest
Tisztel, hogy frisen élhetek,
Hogy tetszem, ha ugyan tetszhetem, a tied.

IV.

Drúzus dicsértetik.

Mint Jupiternek mennyköveket vivő
Szárnyas, s hatalmas más madarak fölött,
Miulta, hív lévén urához,
Szép Ganymédet az égbe vitte :

Bár még tudatlan, mert fiatal, vele
Termett erőben bizakodik, felejt
Fészkére, s elkezd a borongó
Zápor után szeleken remegve

Röpdösni : majd őt szárnyai juhakol
Ellen viszik, majd préda s viaskodás
Szerelme gyújtván s mérgesítvén
Kiszteti rettenetes kigyókra ;

Vagy mint oroszlán kölke, ki most hagyá
Az anyja tögyét el, remegésbe hoz
Özet s amannak új fogától
Ez, szalad a gyönyörű mezőről ;

Ilyennek érzék Rhaeczia aljain
Drúzust az izmos Vindelikek minap ;
 Amázonok fejszéje villog
 Jobb kezeken ha hadat viselnek.

Okát keresnem nincsen üdöm, nem is
Kell tudni mindent. Gyakran ezek reánk
 Ütöttek és győztek, de Drúzus,
 A fiatal, megalázta őket ;

S tudják, mi a természeti indulat,
S az ész, ha boldog kézre korán kerül,
 S Nerókhöz Augusztus szerelmes
 Gondviselése mi nagy, mi bölcs, szent.

A jó s erős nemz jókat, erőseket :
Bír a tulok, birnak lovak apjaik
 Szívével ; és, nem nemz erőtlen
 S gyáva galambfiat a derék sas.

De a tanítás s jó nevelés teszi
Az észet jelesbbé, s lelket emel ; ha nincs
 Okos fenyíték, romlik erkölcs,
 S korcs leszzen a nemes ág szülötte.

Mi jót tevének, Róma, neked Nerók,
Im! a Metaurus víz tanu s Asdrubál,
 A vert, s amaz fényes nap, a melly
 Latiumot kihozá setétből ;

Azon mosolygott a hadi dücs reánk ;
Addig hazánkban tétova nyargala,
Mint fáklya szurkon, vagy keletszél
Tengeren, a veszedelmes Áfer.

Osztán szerencsés harczokat ifjaink,
Vérszemre kapván, szüntelen üztenek :
S meg kezde pusztult templominkban
Isteni tisztelet állapodni.

Elvégre így szólt a ravasz Annibál :
„Mi őzek a vad farkasoké vagyunk,
Nyomozzuk, a kikről futásunk
Adna nekünk maga győzedelmet.

E nemzet, a melly Iliom égtekor,
Hözyán bajok közt tengeren istenit,
Értt atyjait, virgoncz születit,
Auszonidák telekére rakta :

Mint a nyesett tölgy Algiduson kihajt
Újonnan, ámbár nagy sebeket reá
A fejsze vágott : nő naponként,
S elevenebb veszedelmi által.

Nem volt erősb a hidra, midőn neki
Vagdalta mérges Herkules a fejét ;
Nagyobb csudát nem terme Kolchis,
S Théba, hol Echion élt s parancsolt.

Vesd mélyre, szebben jő ki : emelj reá
Dárdát, inadról földre ver, és tipor,
Légy bár serény, ép ; s vínak ismét,
S harczokat asszonyaik beszélík.

V íg és kevély hirt már nem adok haza ;
Minden reményünk már oda van : dücső
Nevünk, szerencsénk mind örökre
Egy temetőn hever Asdrubállal“

A Klaudiusnak tősz neme megtehet
Akármit ; a jó Juppiter őrizi,
A józan ész s bölcs gond az álnok
Had veszedelmeiből kimentí.

V.

Augustushoz.

Áldott isteniek magzata, római
Nép hiv őre, soká késel, igen soká,
Bár értette hamar jöttedet a tanács,
A főrend ; jere vissza már.

Adj, kér a te hazád, fényt neki újlag ;
Mert arczod, valamint tiszta tavasz, mihent
Népedhez mosolyog, rája vígabb sugárt
Terjeszt, s hoz gyönyörűbb napot.

Bús a jó anya, ha gyermeke, kit tova
Túl a tengereken tart az irígy Notus,
S édes honja felé jőni nem engedett,
Eszkendőt mulat a hajón.

Esdeklik, könyörög sok fogadást teszen;
Tenger partja forog szüntelenül szemén :
Úgy a hű szeretet, s a haza tégedet,
Caesar, vár, keres untalan.

Bátran jár fel, alá réteken a barom :
Termést ad Ceres, és rak magas asztagot :
A tengerre hajós kedve szerént mehet :
Szentül tartatik a hitel.

Nem fertőzteti meg házakat a buja;
Törvény s tiszta szokás törte meg a gonoszt :
Jó gyermek születik jó anya vériből :
Ottan meglakol, a ki vét.

A parthus s fagyos éghajlat alatt lakó
Zordon scythá kinek rettenetes ? Kinek
A vadság fia, a német, iber, ha él
Caesar s népe között vagyon ?

Minden gazda mulat most maga halmain ;
Szőlőtöt rakogat, s fára vezet s kötöz,
Majdan tart lakozást, víg, s egyedül te vagy,
Caesar, asztala Istene:

Téged kér, teneked tiszteletedre önt
Bort csészéje : meleg szíve hatalmadon,
Mint a hálados Graecia Kasztorén,
S a nagy Herkulesén, örül.

Oh jó fejedelem, vajha sokáig élj !
S több boldog napokat Hesperiónak adj :
Ezt kérjük, ha kelünk józanán, ezt, ha éj
Ittunkor nyugalomra int.

VI.

Apollóhoz.

Szent, kit a nyelves Niobe s szülötte,
S a szilaj rabló Tityus megérzett,
S a nagy Achilles, ki legyőzni Tróját
Mérgesen indult,

Másokat felmult, de erősb valál te :
Thetis Istenné fia volt ; hatalmas
Fegyverét birván iszonyún hadarta
Falra, toronyra.

Mint fenyő, mellyet lever a vas éle,
Vagy miként cyprusfa, ha szél lecsapja :
Harsogással dőlt, s Teucer porába
Tette nyakát le.

Ő Minervának hazudott falóban,
A botor vigság kebelén enyelgő
S tánczoló udvart s Priamust nem ölte
Volna csalárdúl;

Sőt bizony nyilván, jaj, igen jaj! a még
Szótalan, s még még anyahasban élő
Gyermekeket, mint más rabokat, levágni
S veszteni kész volt.

Szódra s a kedves Venusére népét
Juppiter szánván, Eneásnak itten
Jobb szerencsével helyet épületre
Rendele s várast.

Jer, görög Músák kegyes oktatója,
A ki Xanthosban hajadat mosod, jer,
Légy olasz Músám segedelme, Phoebus,
Légy kalaúza!

Phoebus észt, Phoebus tudományt adott s ő
Méltatott költő nevezetre engem.
Szűzek és ifjak jelesebb atyáktól
A kik eredtek,

Kedvel és véd is titeket Diána,
Gyors hiúz s dámvad deli kergetője,
Tartsatok jól lesbusi hangzatomhoz,
Mellyet ujom ver,

Majd, ha Phoebust zengitek, és ha majd az
Éj nővő fényben kitünő világát;
Ez nevel termést, üdejét serényen
Kezdi, s kijárja.

Egykor így fogsz szólani : század évi
Verseket, mellyekre Horátius vőlt
Oktatóm, buzgón s vigan énekeltem
Isteneinknek.

VII.

Torquátushoz.

Elszaladott a hó : fű jó már vissza mezőkre,
Fáknak is új faja nő.
Változik a földszín, megapad patak, és ki nem öntvén
Partra foly árka szerént.
Grácia, két testvérével s Nymphákkal, övetlen
Járni s enyelgeni mer.
Halhatlant ne remélj ; int év, int óra is, a melly
Jó napokat ragadoz.
Enyhítnek hideget Zephirek : kikeletre halált hoz
Nyár, ez is élni szünik ;
És majd, a bő ősz ha kiönti gyümölcseit, ismét
Itt terem a henye tél.
A gyors hold ezeket, ha kivesznek is, újra teremti ;
Mink, ha oda leesünk,
Hol kegyes Aenéás, dús Tullus s Ankus alusznak,
Por, hamu, semmi vagyunk.

Értünk mái napot, de ki tudja, ha adnak-e nékünk
 Holnapot isteneink?
 Arra mohó kezeket sem nyújt fiad, a mit előle
 Kényed elélt szabadon.
 Majd ha le alkonyodol, s Mínos fog hozni felőled
 Fényes ítéleteket,
 Torquát, vissza nem ád sem főnem, sem jeles er-
 kölc,
 Sem tudományos erő.
 Mint pokoléből nem menti Diána szemérmes
 Hippolytust soha ki;
 Lethe vizétől sem szabadítja meg a neki kedves
 Pirithoust Theseus.

VIII.

Censorinushoz.

Adnék bőven ezüst s ércz poharat s edényt
 Mind annak ki nekem kedvesem, emberem,
 Adnék lábosokat, millyeket a görög
 Bajnok jutalomul nyerni szokott : te sem
 Nyernél, Censorinus, tőlem alávalót;
 Nem lát házam imilly kézi jeles mivét,
 Millyent Parrhasius festeni vagy Scopas
 Kőből vágni tudott emberi s isteni
 Formában; de sem én nem bírok illyeket,
 Sem kincstárod (elég van neki) nem kíván..
 Te csak versnek örülsz : azt neked adhatok,
 Egyszersmind ki fogom mondani mennyit ér.

Nem márványra felírt név, noba lelkesít,
S éltet holta után jó hazafit s vitézt,
Nem közjegy, mikoron hirdeti, hogy szaladt
Rútúl Hannibal, a veszedelem fia,
Hogy por, hogy hamu lett végre kevély s gonosz
Kárhágó, hogy ama férfi, ki Afrikát
Elforgatta, s nevet nyert haza tértekor
Attól, nem jelesebb, mondom, ezen felírt
Név s jegy, mintsem ama tiszteletes s dücső
Versek, mellyeket írt a Kalaber. Ha nincs
Költőd, tetteidért, bár legyenek nagyok,
Nem nyersz bért. Mi, hol is volna ma Ilia
És Mávors fia, ha rá az irigykedés
Törvén, érdemeit félre taszítaná?
A költők tehetős éneki Aeakust
A Styx habjaitól elragadák, s leve
A boldog szigetek fő ura, istene.
A nagy férfiakat halni nem engedik
A Músák egeket nyitnak az érdemért. *)
Így ért Jupiterig Herkules, a serény
Munkás, és vele most étkeiből eszik.
A mélyből kiragad tört s lemerült hajót
Tyndár két fia, fény-csillag: Iachus is,
A szőlős, kegyesen hall fogadásokat.

*) Virágnál : „egeket nyitnak érdemikért“ szabálytalan.

IX.

L o l l i u s h o z.

El nem veszendő, a mit az Aufidus
Messzére zúgó partaihoz közel
Szülött, szokatlan versnemekben,
Lantomon én teneked kiszólok.

Ámbár Homérus fő helyen áll s ragyog,
Nagy, Pindarusnak fényes is a neve,
Simónid s a bátor Alcaeus,
S a hadi Stesichorus virágzik.

A mit danolt volt hajdan Anakreon,
Fen van ma is még, annyi üdő után :
Zeng a szerelmes Zappho lantja,
S szívre hat, és melegít tüzével.

Nem volt legelső spartai Helena,
Ki égni kezdett szep fodor üstökért,
Kit megfogott arany ruházat,
Udvari fény, sokaság, mulatság.

Sem nem legelső volt Teucer, ki lőtt
Cydóni ivből : Trója sem egy dulást
Türt, nem magok csak harczolának
Idomenus, s Stehlenus vitézi

Énekre méltó harczokat : a derék
Hektor nem első s Deiphobus, kiket,
Érettek eltürt nagy sebekben,
Hitveseik s fiaik sirattak.

Élt Ágamemnon hősnek előtte sok
Erős, de kik mind megsiratatlanul,
S felejtve hosszas éjt alusznak,
Mert, ki dicsérje, poéta nincsen.

Olly érdem, a melly rejtve marad, tunyán
Halt gyávaságnak képe. Nevednek én,
O Lollius s sok tetteidnek
Versemet áldozom ; a feledség

Irigy fogától, melly szilajúl harap,
Fog lenni mentőd. Lelked erős, okos,
Előre látó, mind szerencsés,
Mind veszedelmes üdőkben ébredt ;

A csalfa fősvényt gyűlöli : megveti
Azt a magához mindeneket vonó
Aranyt ; nem évi főbiró ő,
A ki csak arra figyelmes, a mi

Illik s igaznak nézi s itéli azt,
Nem a hasznót : a bűn adományait,
Ezt a reá támadt csoportot,
Fegyvere nagy nemesen legyőzi.

A gazdag embert nem helyesen hívod
Boldognak. Inkább érdemel illy nevet
Az, a ki, a mit nyert az égtől,
Hálaadó veszi, s bölcsen éli,

S ki a szegénység terheit eltüri :
A bünt halálnak tartja : ki így itél,
Nem fél barátiért, ha kell, vért
Ontani, s halni is a hazáért.

X.

L i g u r i n u s.

Oh, majdan te kemény fajta, Venus diszeivel ki
birsz!
Mint vélnéd, hamarább meglepi pih büszke po-
fáidat,
S melly most vállaidon lengedez, elhúll fiatal hajad,
S tüskés szőr gyönyörű rózsza helyett nő ajakid
körül,
Sem tükröd Ligurint nem mutat, ah! jaj! kese-
regve szólsz,
Melly ésszel ma bírok, mért nevedék nem, vagy
azon fris arcz,
Nem jó vissza reám most, mikor így gondolok,
érezek?

XI.

Phylishez.

Van borom csak nem tized évi nékem,
Alba halmáról teli s ép edényben,
Phylisem zellert terem és borostyánt
Kertem is untig :

Kösd hajad fürtét vele, s fogsz ragyogni.
Tiszta hazám : válogatott füvekkel
Készen áll oltár bekerítve, s bárányt
Áldozatul vár.

Fürge minden kéz : futos erre s arra
Szolga, szolgáló : lohog a sebes láng,
S fel felé füstöt sodor és kerenget,
Rút gomolyagban.

Tudd meg itt tőlem, mi öröme hílak :
Néked Idust kell vigan ülnöd ; e nap
Aprilist, Cypris szeretett havát, két
Részre hasítja.

Szent napom méltán nekem ez, s jelesb is,
Mint az a mellyen születém ; ezennel
Kezde Mecénásom elérni s élni
Hosszas üdöket.

Telephust, a kit te szeretsz, ki nálad
Főbb nemű, más dús s csapodár leányka
Birja, s megkötvén szerelemnek édes
Lánczaim örzi.

A kevély vágyat Phaëton leeste
Inti, s a szárnyas Pegazus ; mi szörnyű
Példa! hátán Bellerophon, halandó,
Nem vala boldog.

A mi hozzád illik, azont keressed :
A mi mód nélkül nagy, azont ne hajhászd :
Tarts hasonlóval. Nosza jer, szerelmem
Tárgya te s vége ;

Már egyéb tűz nem melegít fel engem ;
Jer, s tanuld meg verseimet, s zenegd el
Kellemes hangon ; kevesíti a bús
Gondot az ének.

XII.

Virgiliushoz.

Itt van már kikelet, s társai a szelek
Kísérik fel, alá tengeren a hajót,
Nem fagy rét, de folyó sem dagad és zajog
Már a téli jegek miatt.

Fészket sirva csinál a nyomorult madár,
Itysz, gyötri örök vétek, örök mocsok ;
Nem férjét hanem a Cekropidák egész
Fényét mérge gyalázta le.

A zöld és fiatal pásiton a kövér
Nyáj őrzői sipon zengenek éneket,
S örvendeztetik azt, a kit ural s imád
Erdős Arkadia s barom.

Szomjat szült az üdő, Virgilius, nemes
Ifjak kedvese! Jer, kálesi bort iszol
Én nálam : ha igaz kedved az eljövés,
Hozz nardus kenetet veled.

Egy kis nardus edényt adsz, s adatik neked
Kád, melly Sulpicius csűreiben hever :
Tud jól adni reményt újra meg újra, tud
Kinzó gondokat oltani.

E vigságra, megént mondom, edényedet
Hozd hozzám szaporán ; mert boromat reád
Nem szándékozom én ingyen elönteni,
Mint dús és teli ház ura.

Szünjél késni, ne is törj nyereség után,
Forgatván szem előtt a fekete tüzet :
Míg élsz légy eszes, és egy keveset bohó ;
Ollykor szép az okos bolond.

XIII.

L y c e.

Kérésemre hajolt, oh Lyce, már hajolt
Kérésemre az ég! Rút banya vagy, s akarsz
Szépnek látszani még is,
Játszol, s szemtelen iddogalsz.

Ámor, kit noszogatsz ittasan, és kinek
Torkod reszketeges dalt hörög : énekes
Chlórissnál mulat : annak
Víg s szép ajka körül lebeg.

Mert száradt csaliton hirtelen átröpül :
Gyűlöl tégedet is, mert kiveszett fogú,
Mert elránczosodott vagy,
S téged föld hava undokít.

Sem bársony ruha, sem drága selyem, s nyakon
Fénylő gyöngy teneked vissza nem adja már
Elmult éltedet : az, nagy
Évkönyv zára alatt marad.

Hol van, hajh! hol ama kellem, ama piros
Szín? Abból valamid, csak valamid, van-e,
A mid gyujta szerelmet,
S tőlem szívemet ellopá.

Szépség csak te valál szép Cinarán kívül;
De tőlünk Cinarát elragadá hamar
A végzés s az irígy sors :
Nálunk hagyta tovább Lycét,

Vén varjut. Sok üdőt él Lyce, s ifjaink
Őtet megröhgik csintalanúl, ama
Fáklyát, melly lobogó vala
Hajdan, most elaszott hamu.

XIV.

A u g u s t u s h o z .

A fő tanács s a római nép buzog ;
De érdemídnék lelhet-e, adhat-e
Méltó jutalmat bár örökre
Irja le, s vesse kövekre, Caesar!

O! a hol ember lakhatik, a hová
Nap fénye jár, a föld fejedelmi közt
Első! ki törvényedre hozván
A fene Vindeliket, valóban

Nem rég mutattad, melly nagy erőd vagyon,
Mert a te zászlód vitte vezéredet,
Drúzust, ama szörnyű genavnok,
S brennok erős havasára, s őket

Széthányta s fellegváraikat csekély
Karával. Osztán jött az üdős Neró : *(Tiberius)*
Vitt, és szerencsédnek szavára
Rhaeczia vad seregét leverte.

Rá nézni szép volt Mars mezején, midőn
Fárasztaná, s törné keze a szabad
Halálra szánt vad mellü népet :
Mint veri, hánya erős dühében

A déli szélvész a habokat, tavasz
Csillagzatának keltekor : olly serény,
S úgy dúl, s az ellenség hadára
Hajt haragos paripán tüzek közt :

Úgy hömpölyög s zúg a sebes Aufidus,
Melly Dauniának széleit öntözi,
Midőn dühöd, s a szép mezőkre
Árvizeket kibocsátni készül :

Mint Klaudius nagy hirtelen a vasas,
A vad s kegyetlen népre rohant, s azont,
Míg tarta, végsőig kaszálván,
Ép maga, ép katonája, győzött.

Néped, tanácsod volt vele, s istenid
Ötet segíték. Mert azon a napon,
Mellyen te Álexándriának,
Réveinek, s üres udvarának

Császára lettél, tíz meg öt év után
Neked szerencséd kedveze mindenütt,
S a had dücsőségét, s ohajtott
Vége dicséreteit megadta.

Téged csudál már kantaber, a soká
Legyőzhetetlen, médus is, indus is,
A scytha is téged csudál, óh,
Róma s világ fejedelme, hőse!

Úgy a Nilus, melly rejti fejét, ural
Téged, s az országos Duna, s a sebes
Tigris, s az Albionra morgó
Oceanus vadak anyja retteg :

S amaz, haláltól nem remegő sereg,
Nagy Galliának népe, s Ibéria
Göröngye, s a gyilkos Sikamber
Fegyvereit levetette, s tisztel.

XV.

Augustus dicsértetik.

Készültem immár zengeni harczokat,
S tél-túl legyőzött nemzeteket, s ihon!
Phoebus reám intett kobozzal :
Tyrrhenumon ne evezne sajkám.

Caesar, mezőink tégedet áldanak :
A büszke parthus Jupiterünk előtt
Minden ragadt zászlót letett, s fél :
Jánuş üres, s nem ügyel hadakra ;

Bezártad. A jó rendet eloszlató
Szilaj szabadságnak zabolát vetél :
A bünt kiirtád : a fenyték,
Régi szokás, diadalmas erkölcs

Helyére megtért újólá altalad,
S mind a mi hajdan fényt ada és erőt
Rómának, a melly nagy nevével
Napnyugaton s keleten parancsol.

Caesar alatt csendes nyugalom leszen,
Nem űzi azt el düh vagy erőszakos
Párt, nem harag, melly kardokat fen
A nyomorult lakosok nyakára.

Az ő szabásit nem merik a Duna
Ívói általhágni, nem a geták ;
A hitszegő persák, sem a vég
Seresek és Tanais vidéki

És mink köz és szent ünnepeken frisen
Lakván Libernek víg adományi közt,
Nőinkkel, édes gyermekinkkel,
Isteneinket előbb imádván,

Miként atyáink, nagy s jeles érdemű
Vezéreinket lydusi hangokon
Trójával Anchízest, s Venust is,
És maradékait énekeljük.

Század évi ének.

A római birodalomnak boldog állandóságaért minden száz-
zadik esztendőben.

Phoebus, és erdőn tehetős Diánk,
Fényes égnek díszei! tisztelendők
Voltatok, s vagytok ma is! adjatok ránk
E napon áldást,

Mellyen a mint intenek a Sibyllák,
Szűzek és ép gyermekek isteninknek,
A kik e hét domb ügyelői, szoktak
Mondani verset.

Éltető nap! melly ragyogó kocsin fényt
Adsz, s meg elrejtész, le lemégy, s megént térsz
Vissza, Rómánál te ne láss nagyobbat
A magas égből.

A megért magzatnak előjövésén
Vigadó Illithia a szülőket
Védd, legyen Lucína neved, ha tetszik,
Vagy Genitális.

Gyermekeknek gondviselőjök, oh. szent!
Légy : szerencsésé tegyed a Tanácsnak
Rendelését, s házasadások által,
Úgy legyen új nép,

Hogy, ha majd tizszer tizenegyszer ismét
Vissza jó e nagy, jeles ünnep, azt szép
Három éjjel s nap sok ezer köszöntse,
S ülje örömmel.

S nem hazug Párkák, ti jövődelétek,
S Terminus fen tartja örökre, jóval
Légyetek hozzánk ezután is, a mint
Voltatok eddig,

Gazdagon barmot s gabonát tenyésztvén,
Ért kalászból koronát Ceresnek
Tellusunk kössön : Jupiter szelekkel
S áldjon esővel.

Tegzedet rejtse el, s kegyesen figyelmezz,
Phoebus ! esdeklő gyerekek szavára :
Hold ! te két szarvval ragyogó, leányzó
Karra fülelj le :

Töletek van Róma, az Iliomnak
Része nektek szót fogadott, s lakását
S városát hagyván Tiberishez áldott
Széllal evedzett;

Trója lángából kivezette épen
E csoportot jó Eneás adandó
Többet annál ő nekik, a mit ottan
Veszni hagyának.

Istenek, jó észt fiatal koroknak,
Istenek, békét öregebb üdőknek,
Adjatok, s Rómának örök hatalmat,
Magzatot és dísz;

S a miért most tiszta fejr bíkát
Áldoz Anchízes maradéka nektek,
Nyerje meg; győz ő, de szelíd kegyelmű
A leveretthez.

A hatalmasnak keze győze földön
S tengeren : médus megijedt erőnktől,
Scythá- s indusnak, minap olly kevélynek,
Róma parancsol.

Béke, hívség, és böcsület s igazság;
És egyéb erkölcs, valahára, meg mer
Térni : a bőség teli hozza szarvát.
S kincseit önti.

Phoebus, a jós, a ragyogó tegezzel
Ékes, a roncsolt tagokon segítő,
S a kilencz Músát musikára, tánczra,
Dalra tanító;

A magas hegynek ha tekintí fényes.
Templomát, s boldog Latiumnak örvend,
Századat, többet, s kegyesebb szerencsét
Szüntelen enged.

S a miket buzgón tizenöt pap, és a
Gyermekek kérnek, hideg Algidusnak :
Es Avent-dombnak szüze, nagy Diána,
Megteszi mind azt

Jupiter meghallgata s minden Isten :
Jó reménységgel, s bizonyossal, én kar,
A ki Phoebust énekelém s Diánát,
Már haza térek.

ÖTÖDIK KÖNYV.

(Az Epodusok.)

I.

Mecénáshoz.

Elmégy dereglyén, bár tudod, melly nagy hajók
Lesznek, barátom, ellened,
Caesárnak édes társa; Mecénás, kívül
Kész vagy veszélyen forgani.
Mink mit? Ha élsz te, minekünk vidám öröm,
Ha nem, keserv az életünk.
Üdönket itthon töltsük, azt parancsolod?
Bús az, ha nem leszesz velünk,
S eltűrjük e munkát veled, mint olyanok,
Kikben vagyon még férfi szív?
El, el. Noha jeges bérczeket jársz s emberül
Nem lakható Kaukasust.
Sőt oda is elkésérni bátorok vagyunk,
Hol a nap alkonyába dől.
Kérded, mi hasznot és segédet adhatok,
Én gyenge s harczra nem való?

Téged, ha láthatlak, kevésbbé féltetek ;
A félelem távúl nagyobb.
Mint a madár fél akkoron kivált, mikor
Kisdedeitől eltávozott,
Ámbár jelen lévén is a kigyó dühét
Készsége meg nem győzheti.
Örömmel ezt kiállom, és minden hadat
Elviselek a te kedvedért.
Nem hogy telekeket nyerjek, és még több iga
Fárassza több ökrömet ;
Vagy barmom a nagy hév előtt Kalábrián
Lukániát cserélje fel ;
Sem hogy fejezlő majorom elnyuljon, s neki
Legyen határa Tuskulum ;
Elég az, a mit bőven adtál ekkorig,
Nem gyűjtök össze kincseket,
Hogy földbe dugjam mint Chremes, vagy esztelen
Hányjam ki, mint kaczer fiú.

II.

A mezei életnek dicséreti.

Melly boldog az, ki otthon élhet csendesen !
Mint régen a jó emberek,
Apját az ilyen követi, s szánt vet ökrein,
Nem ló, fut éhen pénz miatt.
Nem ijed fel a dobszóra zsoldosként korán,
Tenger dühétől sem remeg.

Kerül pöröket : a gazdagabb polgár előtt.
Görbülni nem tud kénytelen.

Tehát vagy a szőlőhegyen van, s kinőtt
Vesszőt karóval házасít,

Haszontalant pedig kaczorral elmetél,
S jobb ágat ültet rossz helyett :

Vagy mégyen öblös völgybe nézni mint legel
Bögő üszője s mint bolyong ;

Vagy tiszta tálba mézet a lépből ereszt,
Vagy gyenge juhnyájt nyirdegel.

Mikor pedig az ősz szép gyümölcsökkel fejét
Felvette, almás kertiben,

Miként örül körtvélyes oltványán, s megért
Szőlőzgerezde bársonyán,

Mellyet tenéked bémutathat oh Priáp,
S Szilván, határ véd-istene !

Mostan ledől nagy tölgyfa s borzas lomb alatt,
Majd meg viritó pázsiton.

Azonban a vizek magasról omlanak ;
Erdőn madár fütyül, csipog ;

Forrás és patak vig zajjal őszve ütközik ;
Az a mi könnyen szenderít.

Ha rettenetesen tért be téli Jupiter,
S záport havat gyűjtván kevert :

Vagy sok kutyával megý ki : jár, les, kereng,
S hálóra kerget erdeit :

Vagy rak fagyöngyöt, és emel póznát : s csalárd
Törére éh húrost kerít.

Remegő nyulat s vándor darut fog, mellyeket
Kedves jutalm gyanánt veszen.

Oh! ilyenek közt türhető minden gonosz,
Melly életünket terheli.

Hát hogyha még ő rajta, házán s gyermekin
Segít szemérmes asszonya,
Egy jó Szabina s Appula, kit a nap heve
Serény urával megsütött ;

Ha fáradott férjének a szent tűzhelyen
Gyújt régi fát és lángolót;
S rekeszbe hajtván a kövér nyájt estekor,
Annak lohasztja tögyeit ;

Új, édes izű, bort hoz és teszen neki,
S nem is piarozni étkeket.

Ha illy ebédem van, halas Lukrín csigát
Nekem ne küldjön s rhombokat,
Se skárokát ne hajtson a szélvész olasz
Tengerbe napkelet felől ;
Gyomromba nem száll Afrikának szárnyasa,
Sem Ásiában költ fogoly.

Nekem a kiterjedt ágakon termett kövér
Olajgyümölcs jobb s kedvesebb ;
Vagy sóska, melly teremni réteken szeret,
És málva rest has orvosa,
Vagy Terminusnak ünnepén ölt juh, vagy a
Farkas fogától mart gida.

Igy jól lakozván víg szemekkel nézelem,
Mint jődögel nyájam haza !

S fordult ekémet fáradottan ökreim
Bágyadt nyakon mint szenvedik !
És rendre szolgák, házi raj, mint donganak
A csillogó tűzhely körül !

Így szóla, mintha már mezőre menne pór
Életre fősvény Alfius:
S ím! viasszaszedte kölcsönös pénzét, s azont,
Nagyobb kamatra tette ki.

III.

Mecénáshoz.

Ha valaki hajdan apja vén nyakát lator
Kézzel szorítván eltöri!
Vesztére fokhagymát bürök helyett egyék.
Oh durva gyomrú béresek!
Miféle maszlag járja s tépi bélemet?
Hát vipera vérében mosott
Füveket tudatlan ettem? avvágy gonosz
Kánidia érte táladat?
Médea, midőn a hős hajósok szebbikét
Csudálta a legfőbb vezért,
Előbb, hogy ez vad ökröket szédítene,
Jázon kezét ezzel kené;
Jegyesén is ezzel álla bosszút álnokúl,
S sárkány-madáron elfutott.
Nem főzi soha forróbb meleg, nem égeti
Szomjuhozó Appúliát;
Sem a hatalmas Herkulesnek vállain
Jobban nem égött a ruha.
Ha valaha ilyest mit kívánsz, én is neked,
Tréfás Mecénás, azt merem
Kivánni, hogy csókod eleibe vessen kezét,
S fekügyék tetőled messze nőd.

VI.

Szolgából lett kevély urra.

Mint farkas és juh öszve nem fér, úgy veled
Ellenkezik természetem,
Kinek oldalát szaggatta a spanyol kötél,
S vérzette láncz lábszárait.
Kevélykedel pénzed miatt; de senkiből
Pénz nem tehet más fajzatút.
Midőn tetőled méretik szent út, midőn
Hat ölnyi tógád duzmadoz;
Nem látd, hogy elfordúl haragjában kiki,
És bátran ellened morog?
Im! Ez, kit a kisebb bíró megvágatott,
Míg a poroszló birt botoz;
Ez most ezer hold földeket szántván bevet,
És Appián büszkén kocsiz,
S mint fő nemes foglal legelső székeket;
Othót s szabását megveti.
Minek? mi szükség annyi fegyveres s rezes
Orrú hajókat s népeket
Latrokra s szolga czinkosokra küldeni,
Ez, mondom, ez vezér alatt?

V.

Kanidia ellen.

Dé oh, kik égből e világnak dolgait
Intézitek nagy istenek!
Mi zaj ez! S ezen kegyetlen asszonyok pokol
Szemmel miért néznek reám?
Kérlek fiadra tégedet, ha volt, s kegyes
Lucína nálad megjelent;
E bonczra kérlek, melly haszontalan nekem,
És Zevszre, kit felingerelsz:
Mit néssz reám mint mostohám, vagy mint hegyes
Törrel dühösztetett bika.
Igy szóla reszkető ajakkal, s ékitől
Megfosztatott a kis fiú;
Ott álla meztelen, kit a vad Thrákok is
Tekintenének emberül.
Kanidia kurta gyékokat font és kevert
Hajába: feje volt csintalan.
Vad fűgefá ágakat szedett temetőn, szedett
Halotti oyrust ottogyon.
S rút béka vérrel kent tojásokat hozat,
És éj-bagolyból tollakat,
Büvös füveket is, millyeneket Ibéria
S Jolkos tenyészt nagy gazdagon,
És éh kutyától elragadt csontot: süti,
S megfőzi mind ezt összeleg,
S z á g á n a felkötött ruhában házra hord,
És önt Avernusból vizet.

Mint szőre süldisznónak, olly borzas haja,
Vagy mint futáskor vad kané.
V e j a semmi lélek furdalásra nem tekint,
Kemény kapával dolgozik,
Nyög vermet ásván, mellybe férne a gyerek,
S lassu halállal veszne ki,
Étlen, noha különféle étkeket maga
Előtt napestig érzene ;
Mivel kilátszott szája mint azé, ki úsz,
S álláig a vízben vagyon ;
Hogy mája s veleje száradottan lenne báj —
Ital, s szerelmet gyújtana ;
Ha egyszer a tilalmas étkeken szemé
Lett volna néki fénytelen.
Ezekkel együtt dolgozott ama buja,
Az Árimini F ó l i a :
Tanúbizonyságunk szelíd Neápolis,
S körös körül minden falu ;
Ki csillagot s holdot megigéz, s bájoló
Szavával égről elragad.
Itt rágja fekete zápfogával mérgesen
K á n i d i a hosszú körmeit ;
S mit szolt ? vagyis mit hallgatott el ? Oh nekem
Ti kedvező jó hű tanúk,
Éj és Diána ! csendnek istenségei,
Midőn titokban áldozunk :
Most, most segédül legyetek ! Ellenségimen
Forrjon hatalmatok dühe,
Midőn nagy erdőn a vadak lappanganak,
Midőn alusznak édesen :

Szuburában e vént és kaczért (hogy csúf legyen)

Ugassa meg minden kutya,
Jobb kenetet és tökéletesbet még soha
Kezem csinálni nem tudott.

Honnan van az, hogy még sem olyan hathatós,
Mint melylyel éle Médea;

Futott, de bosszút álla férje ágyasán,
A nagy Kreonnak gyermekén,
Mikor a kibűbájolt ajándék, a palást,
Az új jegyest megégeté,
Pedig kietlen helyeket eljártam magam,
És öszve szedtem fűt, gyökért.

Szeretői közt hever, aluszik bátran, s felejt
Engem bekent, fent vánkosán.

Hah hah! tudósbnak, hogy sem én vagyok, tevék
Ötet szabaddá bájai.

Várj, Váre más szerhez, s szokatlanhoz fogok,
(Oh mint zokogsz boldogtalan!)

Az vissza futtat ide, nem is még el, noha
A Marsusoktól hívatol,

Neked, ki megvetsz engemet, szükség nagyobb
Mértékkal adnom a pohárt.

Előbb lesülyed ég, s hol a tenger vagyon,
Ott áll, s fölötte föld leszen,

Mint úgy ne égj szerelem tüzétől, mint lobog
A gyanta, melly meggyújtatott.

A gyermek ekkor nem szeliden kérlelé
Ezen gonoszt és társait,

Hanem kevés vártatva rájuk támadott,
S szórt mint Thyesztes átkokat :

Istenten bűbájotok gonoszt tehet,
De büntetést el nem kerül;
Benneteket üldöz átkom, és azt rólatok
El nem csavarja áldozat.
Sőt, hogyha meg kell halnom általatok, dühöm
Ejjel kereng mellettetek,
Orczátok érzi görbe körmeimet : leszen
Erőnk ; hatalmunk isteni.
Szívedre szállok és ülök : rettentelek :
Álmod szemedtől kergetek.
Benneteket a nép minden utszákon kövez,
És öszve ront ocsmány banyák.
Dögtesteiteket tépni fogják farkasok,
S Eszquilia körmös varjai.
Ti is, szülőim, fájdalom ! megéelitek.
Ezen kegyetlen látományt!

VI.

Egy gonosz nyelvű ellen.

Miért ugatsz másokra, kik nem bántanak,
Farkasra félékeny kutya?
Mért nem babukkolsz s kapsz meg inkább engemet,
Ki vissza marni kész vagyok?
Mint egy komondor, vagy Lakonból sárga eb
Nyájnak, juhásza kedvese :
Mindenha fülelek, s a magas hegyen futó
Vadat merészen kergetem.

Te, midőn az erdőt beugattad hangosan,
Hányt húsdarabra néma vagy.
Óvd, óvd magad; mert a gonoszra mérgesen
Kelek, s meresztek szarvakat,
Mint hajdan a hitlen Lykambesnek veje,
Vagy kit Bupal bosszonta fel.
Hát, mikoron egy kormos fogú belém harap.
Mint gyáva gyermek jajgatok?

VII.

X **A római néphez**

Hová, háová rohantok? és kardot miért
Fogtok megént ti vakmerők?
Tehát kevés vért, mind vízen mind szárazon,
Ekkéig öntött é haza?
Nem hogy seregei büszke Káarthágó irigy
Várait aláznák s döntenék;
Sem hogy kötötte a Britannus, lánczokat
Húzván, nagy úton jőne le;
Hanem, hogy a parthusok ohajtások szerént,
Rómát törölné Róma el.
Farkas s oroszlánnak szokása más vadat,
Nem maga fáját fogyasztani,
Vak düh, vagy ennél hathatósab erő ragad,
Vagy bűn? feleljetek nekem.
Hallgatnak, elsárgult pofákkal állanak;
Elméjek elrémult, buta.

Úgy van. Keserves végezés, s öntött rokon
Vér hajt veszélyre tikteket.
Miulta Rémus vére méltatlan kifolyt.
Rómán az ég haragja van.

~~VIII~~ *9*
Mecénáshoz.

Mikor fogok lakozni, Mecénás, veled,
S örülni Caesar ünnepén?
Mikor fogunk Caecubusit inni (Jupiter
Megadta) nagy palotád alatt?
A dóriai lant s phrygiai síp hangzati
Közt énekünk fog zengeni.
Valamint mikor hajóit a tengeri vezér
Lángolni látta, és futott.
A szolgál lábakról leoldott lánczokat
Akarta verni mi reánk,
A római fi (ha!h, nem hiszitek unokák el ezt!)
Asszonyt ural mint martalék :
Zsoldos, kapát s ásót visz, és herélteket
Szolgálhat, a gyalázatos!
S a nap (pirúlva mondom ezt) sasaink között
Szunyogfogó hálóra néz,
Ezért, haragván, két ezer gallus, magát
Caesarhoz adta mérgiben,
S az ellenünk készült hajók lappangtanak
Bal kéz felé rév öbliben.

Győztünk Io! Hol késel aranyozott szekér?
Hol ti, rideg és kövér üszők?
Győztünk Ió! Jugurtha ellen nyert hadunk,
Illyen vezért nem ismere;
Nem fogható ehhez, ki Kárthágó fölött
Emelt magának oszlopot
Földön, s vizen is, a dölyfös ellenség lakolt;
Gyásszal cserélte bársonyát;
Vagy a hatalmas Creta várasihoz siet,
De semmi szél nem fű neki,
Vagy a vadonság fergetegi között forog,
Hová legyen bizonytalan.
Hej! hol vagy apród! hozz nekem nagyobb pohárt,
Ide chiosit vagy lesbusit,
Vagy még tüzesbet a gyomornak : hozz ide
Caecubusi bort, s azt töltsd nekünk.
Caesar miatt vett gondot és bús rettegést
Édes Lyaeus mosson el.

IX.

Maevius poetára.

Nem jó madárral mégyen a hajó, vivén
A bakszagú rút Maeвиust.
Nosza! Déli szél hozz rája rettenetes habot,
S üsd innen onnan oldalát.
Te háborús Eurus felindult tengeren
Ronts el kötél, lapátokat.
Úgy rázza Boreás, mint magas tölgyfát hegyen
Tör, dönt kegyetlen mérgiben.

Magát szerencsés csillag éjjel rejtse el,
Bús Orionnak alkonyán.
Járása csendesb, mint görög vitézeké
Hajdan ne légyen tengeren;
Midőn haragjában Minerva, a gonosz
Ajáx miatt, őket veré.
Oh melly veréték üt ki majd hajósidon,
S halvány pofádon sárgaság!
S nem férfiasan a tőled idegen Jupitert
Nagy jajgatással kérleled!
Majdan, ha Nótus csónakodra bög, s alól
Dészkáit annak tördeli;
Ha végre temetetlen maradsz a part fölött,
S hizlal dögöd buárokat;
Én ottan a szélvésznek áldozok juhót,
És egy bujálkodó bakot *).

XI.

P e t t i h e z.

Nincs, mint előbb, irkálni kedvem verseket,
Pettj; nagyon szomorít-
Ámor szerelmes terhivel.

Ámor, ki nem kínt másokat, csak engemet
Ingerel, és fiatal
Szépekre váltig pajkosít.

*) Virgilius is említi Maevius Ecloga III. így :
Qui Bavium non odit, amet tua carmina, Maevi,
Atque idem jungat vulpes, et mulgeat hircos.

Már harmadik December űz fákról le díszt,
Hogy dühösen nem emészt
Inachiaért hévtüzem.

Jaj! (miint borít el szégyenem!) melly sok beszéd
Csúf oka s tárgya valék!
A lakzit is már átkozom,

Mellyben szerelmemst bánat és mély hallgatás,
S oldalokon kitörő
Fohászkodás kiszt szólani:

„Hát a nyerekedő ellen a szegény, de nyilt
„Szív nem elég tehetős!“
Ezt sírva mondtam neked.

És még, hevültömben szemérmet nem tudó
Bacchus erősb itala
Kivette szívem titkait:

„Ha epém merészen forni fog, s szélnek bocsát
„Minden imilly szereket,
„Mellyekre nem gyógyúl sebem;

„Azokkal ezután, kik hatalmasbak, soha
„Vini kevély haragom,
„Sem szégyenem kész nem leszen.“

Ezeket hogy elbeszéltem, intettél haza
Menni; menék, de igaz
Útból kivittek lábaim.

S ah! melly nem emberséges ajtókhöz, s kemény
Kő küszöbökre rogyék;
Sajg még csipőm és oldalam.

Mostan Lyciskus, kit leánykori gyengeség
Kellmesít, szerelem
Bilincsi közt tart engemet.

Intnek barátim, s jó tanácsadásaik
Bátrak ugyan, de hiuk,
Mint a gyalázó ösztönök.

Más láng segíthet, a fejér és szép Chloe,
Vagy Ligurin, ki szabad
Haját csomóba nem köti.

Virág

XII. (XIII.)*)

V i d á m i t ó.

Borxad az ég rút felleg alatt, s zivatarral ereszti
A zápor s hó Jupitert,
Tengeren és ligeten

*) Horác 12-ik ódáját kihagyá Virág.

Ordít thrák Aquilo. Nosza, kedvesim, élni siessünk,
Míg van reá napunk, üdönk,
Míg fris erőnk, fris inunk;

S még illik vén bút homloktól messzire űzni.
Torquát biróm alatt leszűrt
Bort ide! töltsed, igyunk.

Hagyd el. Az isten mind ebben valahára talámtán
Fog tenni változást.
Most az Achámenesi

Nardusnak vagyon itt helye, s a Cyllénei lantnak,
Melly a pokolbús gondokat
Elveri zengzetivel.

Mint nagy Achillesnek Chiron éneklette: Halandó!
Te isten asszony gyermeke,
Had mezején legerősb!

Assarakus földét, mellyen Simois vize tévelyg,
Es kis Skamander folydogal,
Látni fogod valaha.

A honnan fonalas Párkád megtérni nem enged,
Sőt kék anyád sem hoz haza.
Ott bajaid közepett

XIV. (XV.)

Neaera ellen.

Éj vala, tündöklött égen hold tiszta világgal,
S körulte apróbb csillagok,
Hogy te, nagy isteneket megsérteni kész gonosz
eskvő

Szavamra buzgón esküvél,
Jobban, mint iszolag nagy tölgyfát, által ölelvén
Szívós karokkal engemet :

Míg juhnak farkas lesz en ellensége, s hajósra
Szélvészt eresztget Órion,
S Phoebusznak hosszú hajain fog játszani szellő,
Hozzám szerelmed hű marad.

Oh; bátorságom teneked fog fájni, Neaera!

Ha férfi még Horátius,
El nem szenvedí azt, hogy mással töltöd az éjet;
Hívet haragjában keres;

Álnok szépséged soha meg nem győzi, ha egyszer
Elfogja méltó fájdalom.

Légy boldogb te, ki víg vagy az én esetemre, s
felálló

Nyakkal kevélyen sétikálsz.

Bár legyenek feles asztagaid, s több barmaid,
és rád

Paktólus öntse kincseit,
Bár új Pythagorás tudományát s titkait értsed,
S haladd fel ékes Níreust :

Hajh! máshoz hajlott álszívén bánkodik; akkor
Én is nevetlek tégedet.

XV. (XVI.)

A rómaiakhoz.

Második életkor fogy már polgári hadakban,
Elvégre Rómát maga hatalma dönti meg :
Mellyet sem szomszéd Marsus le nem üthete
hajdan,

Sem Porsenának népe meg nem alázhata ;
Sem vad Spartacus és maga hányó Kápua s tündér
Eszével Allobrox, hitetlen pártütő ;
Sem Germánia macska szemű fene népe le nem vert
S édes szülők keserves átka, Annibál.

Mi gonoszok vesztére saját vérünkkel adózunk ;
E föld vad állatok tanyája lesz megént.

A zordon győző, jaj ! majd szent hamvakat elszór:
Megdöngetik Rómát lovának körmei,
És Romulus tetemít, melyekre nem ér nap, eső,
szél,

(Vagy látni szörnyű !) a kevély szét tördeli.
Hogyha tanácskoztok, mit kell cselekedni mi módon
Kell elkerülni e bajos keserveket ;

Fő legyen e végzés ; mint a Phocaeai népség
Atok között hazája földéből kiment,

S ottan házait és telekit s szent templomit a vad
Kanokra s farkasokra hagyta lakhelyül ;

Menni, hová lábunk viszen el, vagy merre hajónkat
El fogja hívni Nótus és nagy Afrikus.

Tetszik-e ? vagy jobbat tudtok ? Mire várako-
zunk hát ?

Lépjünk hajóba ; jó szerencse néz reánk.

Esküdjünk : mikor a vizből a kő ki fog uszni,
 Akkor jöhessünk vissza mi is büntelen ;
 Akkor evezhessünk szégyen nélkül haza majdan,
 Mikor Matinus bércein Pádus folyand ;
 Vagy tengerbe lefut s zuhan a magas Appenninus,
 És új bujálkodást s csudát kezd szerzeni
 A szerelem, vad tigrist kedveltetni fog őzzel,
 Kányát szelid galambbal öszve párosít ;
 Farkassal juhnyáj és csorda barátkozik ; a bak
 Mint hal sima leszen s csak vizekre vágykodik,
 Illy s több átkok közt, melyek megtérni hazánkba
 Tiltanak, sietve mind siessünk másuvá,
 Vagy kikben jobb ész vagyon ; a buta, semmi re-
 ményű

Sereg heverje, nyomja gyáva vánkosit.
 Ti bátrabb lelkek, ne keseregjetez asszonyi módra,
 S túl Thusciának partjain röpjöljetez.
 Minket nagy tenger vár, a melly boldog ölében
 Bi jó mezőket s fogyhatatlan kincseket.
 Ott a föld önkényt hoz mindenféle gyümölcsöt ;
 Szőlő, ha nem metélik is, virágozik.
 Ott az olajfának bizonyos termése van, ottan
 Szépití gallyát a lefüggő ért füge.
 Édes méz tölgyfák üregéből folydogal ; a viz
 Magas hegyekről hangos ugrással szökik,
 A kecskék örömetst mennek dézsára s fejetnek,
 A juh sereg nagy tőgyesen ballag haza.
 Ott aklok mellett nem czammog az éjjeli medve ;
 S magasra viperáktól mező fel nem dagad.
 Semmi betegség nem ragad el barmokra, sem a nyájt
 Az ég fölötte nagy hevével nem süti.

S több effélék közt élünk mi boldogok. Ismét :
Nem ront vizes felhőkkel Eurus el mezőt ;
A jó mag földben nem szárad s sül meg ; ezekre
Az égiek királya fő gondot visel.
Itt Argó evezői fenyőn nem voltanak, és sem
Kolchis kaczer leánya nem lépett ide.
Erre vitorláját nem tartá sídoni kalmár :
Ulysses és cseléde itt nem volt soha.
Jupiter e partot jóknak számára kivette,
Miulta rézzel az arany üdőt bemocskolá ;
A rezet osztán vasra keményítette. Ha tetszik
Tanácsom, illetén gonoszt kerüljetek.

XVI. (XVII.)

K a n i d i á r a .

Most már tudákosságod erejének hiszek.
Kérlek Diána szent nevére, s könyveid
Verseire, mellyek csillagokat is képesek
Lehúzni, bájos szókkal ellenem ne élj,
Kánidia, s forgasd vissza, forgasd a csigát.
Thetis fia könyörüle Telephuson, noha
Ez ő reája vitte büszkén Myziát,
S mint haragos ellenség nyilat lövöldözött.
Hektort, az öldöklőt, kire madarak s kutyák
Vártak, siratták Iliumnak asszonyi,
Mikor a király s atya Trója bástyáin kívül
A konok Achilles lábaihoz, ahjaj! borúlt.

Sertét s kemény rút bőrt Ulysses társai
Elhánytanak, mert Circe azt megengedé;
És nékik ész, kép, hang azonnal megjöve :
Eleget lakoltam én is, oh te, kit betyár
Hajós kikeres, és kit kereskedő szeret!
Ifjú kor elfutott : piros szép szín helyett
Rút sárga lepte meg kiszáradt bőrömet.
Hajam kenőcsödtől fejérre változott.
Munkám után nem lelhetek nyugvó helyet.
Éjt nap, napot vált éj, s pihenni nem tudok.
A mit tagadtam, kénytelen hiszem, szegény :
Hogy észt boszorkanyos beszéd ront és gyötör :
Hogy tőle a fej kétfelé pattan s hasad.
Még kell-e több ? oh tenger, oh föld ! lángolok.
Nem ége jobban Herkules Nessus setét
Vérébe mártott köntösében, nem dühösb,
Mint bennem, a láng Aetna forró béliiben.
Te, míglen engem port s hamut játszó szelek
Fel nem kaposnak s visznek, izzadsz Kolchosi
Mérges szerek vinnyéje. Meddig szenvedek ?
Avvagy miféle zsold leszen tőlem neked ?
Szólj : a parancsolt büntetést örömet veszem,
Kész kérlelőd. Akarsz-e hát száz tulkokat ?
Avvagy dicséreteket hazug lanton ? Te szép !
Te szent, szemérmes ! Csillagok között arany
Csillag ragyogni s járni fogsz. Helenát ugyan,
Hogy meg gyaláztatott, nagyon vigasztalák
Kasztor s az ő testvére ; kik még is kegyes
Füllel könyörgő verseit meghallgaták,
És szeme világát a poétának hamar
Megadák. Te is, mert nagy hatalmú vagy, bohó

Fejemet javítsd meg, oh te, nem szégyen fajú,
 És a ki nem vagy olyan átkozott banya,
 Hogy a szegények sírjokat feltörd, s kiszórd
 Kilenczedik nap hamvokat. Szíved szelid :
 Kezeid mocsok nélkül valók : igaz fiad
 Paktumejus : a hitt bába a te véredet
 Mossa lepedőidről, valamikor a gyerek —
 Ágyból kiugrol ép, fris asszony és anya.

Kanidia felel.

Minek koácsolsz zárt fülekbe ? balgatag !
 Meztelen hajóhoz a sziklás kövek,
 Mellyekre csapdos tengeren Neptun dühe,
 Soha sem siketbek mint tehozzád én vagyok,
 Hogy a Kotyttiát kinevetéd vakmerőn,
 S híreszteléd szabad Kupídó titkait,
 S mint főpap Esquiliát s az én szeremet meréd
 Ítélni, s a várost nevemmel tölteni.
 Te büntetlen légy ? Nem, azt nem hagyhatom.
 Mi volna hasznom annyi vén anyákra tett
 Költségeimből, kik nekem jó s hathatós
 Méreg csinálásban segédül voltanak ?
 De, mint akarnád, késedelmesebb halál
 Jő rád. Te nyomorúlt még sokáig élsz, azért,
 Hogy új meg új bú, bánat érje lelkedet.
 A hitszegő Pelopsnak apja, Tantalus,
 Ki mind örökké szomjas enyhülést ohajt,
 Úgy a madárnak köttetett Prometheus :

Sisyphus is a sziklát akarja hegytetőn
Állítani, de tilalmazza Jupiter szava.
Akarsz te is majdan magasról szökni le,
Majdan tüdődbe döfni gyilkoló vasat,
Sőt, életedre únt nehéz kedvű, kötél
Fogsz, s hiába szorongatod meg torkodat.
Én akkor ellenséged a te hátadon,
A földet elrugván, kevélyen nyargalok.
Mit? a viasz babákat én (te szemfüles
Tudod) megelevenítem : szavam holdat lehúz
Égről, pokolból felhoz égett holtakat :
Egy szóval : én készítek, én, szerelempohárt ;
S sirjak hi *) mesterségemen te ellened ?

*) Hiú.

